

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALOUDEN JA HALLINNON ALA

SISARYHTIÖSULAUTUMI- NEN YRITYS X:SSÄ

TEKIJÄ: Tuija Niskanen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä Tuija Niskanen	
Työn nimi Sisaryhtiösulautuminen Yritys X:ssä	
Päiväys	5.11.2013
Sivumäärä/Liitteet	32/3
Ohjaaja(t) Pentti Markkanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Yritys X	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Sulautuminen on yksi yritystoiminnan uudelleenjärjestelytavoista. Yritysjärjestelyt ovat monimutkaisia ja vaativat erilaisten lakien ja säännösten tuntemista. Yritysjärjestelyjen avulla pyritään yritystoiminnan tai yritysrakenteen muuttamiseen liiketoiminnan tehostamiseksi ja kustannustehokkuuden lisäämiseksi. Sulautumisessa kaksi tai useampi yhtiö yhdistyy selvitysmenettelyttä. Yhtiöt yhdistävät varansa ja velkansa, sulautuvan yhtiön toiminta päättyy ja sulautuvan yhtiön olemassaolo lakkaa. Sulautuvan yhtiön osakkaat saavat vastaanottavan yhtiön osakkeita tai rahakorvauksen vastineeksi omistamilleen osakkeille. Sulautumismenettely alkaa sulautumissuunnitelman laatimisesta ja etenee rekisteröinnin, velkojien kuulutusmenettelyn ja täytäntöönpanon rekisteröinnin kautta lopputilitykseen. Lisäksi tarvitaan riippumattoman asiantuntijan lausunto sulautumissuunnitelman tietojen oikeellisuuden arvioimiseksi. Eri vaiheiden toteuttamiseen on käytävissä rajattu aika ja aikarajojen noudattamatta jättäminen voi johtaa sulautumisen raukeamiseen.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä tutustutaan sulautumiseen ja sulautumisprosessin eri vaiheisiin osakeyhtiön näkökulmasta, joten rajat ylittävät sulautumiset on jätetty tutkimuksen ulkopuolelle. Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään eri sulautumistapoihin, sulautumismenettelyn vaiheisiin sekä sulautumiseen kirjapidon ja verotuksen näkökulmasta. Näin pyritään luomaan kokonaiskuva sulautumisesta yritysjärjestelykeinona. Tutkimus toteutettiin laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen ja tutkimusaineistona on käytetty toimeksiantajan kirjallista aineistoa, kyselylomakkeen avulla kerättyä aineistoa ja haastatteluja. Tutkimuskohteena on kotimainen yhtiö, jossa kaksi suomalaista tytäryhtiötä sulautuivat yhteen. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään muun muassa millaisia haasteita sulautumisen läpivienti asettaa sulautumisprosessiin osallistuville henkilöille.</p> <p>Opinnäytetyön loppuosaan on laadittu yhteenveto sulautumisesta ja koottu johtopäätökset kohdeyrityksen sulautumismenettelyn onnistumisesta. Opinnäytetyön tavoitteena on toimia tietopakettina sulautumisesta niin kohdeyritykselle kuin muille sulautumista suunnitteleville yrityksille.</p>	
Avainsanat sulautuminen, sulautumissuunnitelma, yritysjärjestelyt	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Tuija Niskanen			
Title of Thesis A Sister Company Merger in Company X			
Date	5.11.2013	Pages/Appendices	32/3
Supervisor(s) Pentti Markkanen			
Client Organization /Partners Company X			
<p>Abstract</p> <p>Merger is one of the ways of restructuring business. Mergers and acquisitions are complex and require knowledge of a variety of laws and regulations. Mergers aim to changes in operation of the companies or business structures to make the business more efficient and cost-effective. In merger two or more companies combine without liquidation proceedings. Companies integrate their assets and liabilities, the operation and the existence of the merging company ends. Shareholders of the merging company will receive shares of the acquirer or a cash payment in exchange for their shares. The merger process begins with the draft of merger agreement and proceeds through registration, creditors' publication proceedings and implementation of the registration to final account. A declaration from an independent expert is also needed to evaluate the validity of information in the draft of merger. There is a limited time for the implementation of different steps of merger and a failure in following timetables may lead to merger's lapse.</p> <p>In this thesis we became familiar with the merger and different steps of the merger process from company's point of view, so that cross-border mergers were excluded from the study. In the theoretical part of the study we familiarize with different kinds of mergers, steps of the merger, as well as merger from the book keeping and taxation is viewpoint. This is the way how we aim at giving a general view of merger as company reorganization. The study was carried out by using qualitative research methods and as the research material sponsor's written materials, the material collected with questionnaire and interviews were used. The object of research was a domestic company where two Finnish daughter companies merged. The survey was designed to investigate for example what kind of challenges the merger caused to people participating in the merger process.</p> <p>In the end of the thesis there is a summary of the merger in general and conclusions of the success of target company's merger. The target of the thesis is to be an information packet of merger for the target company as well as other companies planning merger.</p>			
Keywords merger, merger plan, business restructuring			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	SULAUTUMINEN	8
2.1	Sulautumistyytit	9
2.2	Sulautumismenettelyn vaiheet	12
3	SULAUTUMINEN KIRJANPIDOSSA	19
4	SULAUTUMINEN VEROTUKSESSA	22
5	YRITYS X:N SULAUTUMINEN	26
5.1	Sulautumisen vaiheet ja toteutuminen	26
5.2	Kokemukset sulautumisesta	28
6	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	31

LÄHTEET

LIITTEET

LIITE 1 SAATEKIRJE

LIITE 2 KYSELYLOMAKE

LIITE 3 SULAUTUMINEN (Y4 JA LIITE 16)

LYHENTEET

ETY	Euroopan talousyhteisön perustamissopimus
EVL	Laki elinkeinon verottamisesta (360/1968)
KILA	Kirjanpitolautakunta
KVL	Keskusverolautakunta
OYL	Osakeyhtiölaki (624/2006)
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus

1 JOHDANTO

Yritystoiminnan tai yritysrakenteen muuttamiseen voi syntyä tarvetta toiminnan laadun tai laajuuden muuttuessa. Liiketoiminnan osasta saatetaan haluta luopua sen kannattamattomuuden vuoksi tai haluttaessa parantaa jäljellejäävän osan toimintaedellytyksiä. Yritysrakenteen muuttaminen voidaan katsoa aiheelliseksi esimerkiksi toiminnan tehostamiseksi tai yleinen kilpailutilanne saattaa antaa syy-säyksen erilaisiin yritysjärjestelyihin. Yritystoiminnan uudelleenjärjestelytapoja ovat muun muassa liiketoiminnan tai osakkeiden kauppa, sulautuminen ja jakautuminen, liiketoimintasiirto ja yhtiön purkautuminen. Yritysjärjestelyt ovat monimutkaisia ja aikaa vieviä prosesseja sekä vaativat erilais-ten lakien ja säännösten tuntemista ja siksi onkin järkevää käyttää asiantuntijoita lainopillisten asioi-den selvittelyssä hyvissä ajoin jo suunnitteluvaiheessa. Tässä tutkimuksessa on valittu tutkimuskoh-teen selvittelemiseksi sulautuminen ja sulautumisprosessin eri vaiheiden tarkastelu osakeyhtiön näkökulmasta. (Blummé, Pitkänen, Raunio & Äärilä 2001, 9.)

Tutkimuksen tausta ja tutkimusongelma

Tutkimuksen kohteena on kansainvälisessä konsernissa tapahtunut sisaryhtiösulautuminen, joka on toteutunut vuoden 2013 aikana ja tutkimuksessa on haluttu selvittää sulautumisprosessiin osallistu-neiden henkilöiden kokemuksia sulautumisprosessin valmistelusta ja toteutuksesta. Tutkimuksen en-sisijaisena tavoitteena on antaa lukijalle kokonaisvaltainen käsitys millaisesta yritysjärjestelystä su-lautumisessa on kyse ja kuinka sulautuminen käytännössä toteutetaan. Tavoitteen saavuttamiseksi tutkimuksen alkuosassa esitellään sulautumistyyppit, sulautumismenettelyn vaiheet, sulautuminen ve-rotuksessa ja sulautuminen kirjanpidossa pohjautuen eri tekijöiden kirjallisiin lähteisiin. Tutkimuksen toissijaisena tavoitteena on selvittää millaisia haasteita sulautumisen läpivienti asettaa sulautumis-prosessiin osallistuville henkilöille. Tavoitteen saavuttamiseksi tutkimuksen jälkiosassa esitellään kohdeyrityksestä tehdyn tutkimuksen tulokset. Tutkimuksella toivotaan olevan arvoa niin kohdeyri-tykselle kuin sulautumista suunnitteleville yrityksillekin tietopakettina sulautumisesta, eteen tulevista haasteista ja erilaisista huomioon otettavista asioista.

Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineisto

Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Laadullinen aineisto poh-jautuu ei-numeeriseen tietoon jota voidaan kerätä muun muassa erilaisten haastattelujen, kyselylo-makkeiden, päiväkirjojen, tuotettujen kirjallisten aineistojen tai kuvamateriaalien avulla. (Eskola & Suoranta 2008, 15). Tutkimusstrategiana on tapaustutkimus, jossa tutkimuskohteena on Yritys X:n fuusio. Tapaustutkimukselle on luonteenomaista yksityiskohtainen tieto tutkittavasta tapauksesta, pyrkimys ymmärtää tapausta kokonaisvaltaisesti ja tuottaa tietoa jatkokehittämisen tueksi. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 52–53).

Tutkimusaineistoa on kerätty muun muassa kyselylomakkeella ja kyselylomakkeen laatimisessa on kiinnitetty erityistä huomiota kysymysten muotoiluun, jotta luotaisiin hyvät edellytykset onnistuneelle aineistonkeruulle. Kysymyksistä on pyritty tekemään yksiselitteisiä ja tutkimuksen tavoitteen ja tutkimusongelman mukaisia. (Aaltola & Valli 2010, 128). Tässä tutkimuksessa on käytetty kyselylomaketta, joka alkaa ns. taustakysymyksillä ja etenee avoimin kysymyksin fuusion valmistautumiseen ja toteutukseen sekä kokemuksiin fuusion toteutumisen jälkeen. Kyselylomaketutkimus on toteutettu poikittaistutkimuksena, jossa aineistonkeruu on suoritettu samana ajankohtana syys - lokakuussa 2013. Aineistonkeruussa on pyritty saamaan tietoa ja mielipiteitä keväällä 2013 toteutetusta yritys-fuusiosta. Aineistonkeruussa on käytetty harkinnanvaraista otantaa vastaanottavan ja sulautuvan yrityksen henkilöstöstä. Konsernitaso on jätetty tässä tutkimuksessa tarkastelun ulkopuolelle, sillä emoyhtiö on toiminut lähinnä toimeksiantajana sekä IT- toimintojen toteuttajana ja varsinainen sulautumismenettely hoidettiin vastaanottajan ja sulautujan toimesta. Kyselylomaketutkimuksen lisäksi muutamia kyselyyn vastanneista on haastateltu. Haastattelussa on käytetty samaa kyselylomaketta kuin kirjallisessa tiedonkeruussa haastattelun runkona eli menetelmänä on ollut puolistrukturoitu haastattelu, jossa kysymykset on laadittu etukäteen, mutta kysymysten järjestys ja sanamuoto voi vaihdella. Tutkimuksen teossa on myös käytetty dokumenttianalyysia, jossa päätelmien teko pohjautuu kirjalliseen aineistoon. Dokumenttianalyysissä aineisto voi koostua mm. lehtiartikkeleista, päiväkirjoista, raporteista tai vaikkapa tekstiksi muutetuista haastatteluista. Tässä tutkimuksessa kirjallinen aineisto on koostunut toimeksiantajan erilaisista kirjallisista tuotoksista kuten projektipöytäkirjat, sulautumissuunnitelma ja muut sulautumisprosessin aikaiset asiakirjat. (Ojasalo ym. 2009, 95–98, 121.)

2 SULAUTUMINEN

Sulautumisessa on kyse kahden tai useamman yhtiön yhdistymisestä selvitysmenettelyttä. Juridisesti ajateltuna yhtiöt yhdistävät varansa ja velkansa, sulautuvan yhtiön toiminta päättyy ja yhtiön olemassaolo lakkaa. Sulautuminen on mahdollista suomalaisissa osakeyhtiöissä, avoimissa yhtiöissä ja kommandiittiyhtiöissä. Jos avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö aikoo sulautua osakeyhtiöön, se on ensin muutettava osakeyhtiöksi, sillä erimuotoisia yrityksiä ei voida sulauttaa yhteen. Osakeyhtiölain (OYL 624/2006) 16 luvun 13 §:n mukaisesti osakkeenomistajille maksetaan vastiketta osakkeistaan vastaanottajan yhtiön osakkeina, muuna omaisuutena tai sitoumuksina. (Järvenoja 2003, 41; Ukkola & Vilppula 2004, 163-164.)

Euroopan unionin direktiivi 90/434/ETY mahdollistaa yritysjärjestelyjen toteuttamisen ilman välittömiä veroseuraamuksia. Tuloverolaki ja EVL sisältää myös direktiivin mukaiset säännökset. Säännöksillä säädellään mm. sulautumisia ja jakautumisia. Sulautumisen myötä yhtiöiden toiminnot yhdistyvät. Sulautumiseen päädytään usein liiketaloudellisista syistä mutta hallinnolliset syyt voivat myös johtaa sulautumiseen. Esimerkkinä hallinnollisista syistä voidaan mainita konsernirakenteen yksinkertaistaminen jossa tytäryhtiöitä sulautetaan keskenään tai emoyhtiöön. Yhdistämisen tavoitteena on usein tehokkuuden kasvattaminen ja toiminnan parempi ohjattavuus tai hajanaisen konsernirakenteen yhtenäistäminen. Jos epäillään, että yritysjärjestelyn tosiasiallisena syynä on veroetujen tavoittelu, siihen puututaan veronkiertosäännösten avulla. (Ukkola & Vilppula 2004, 16; Reinikainen, Pelkonen & Lydman 2007, 249; Järvenoja 2003, 18–19; Manninen 2001, 187–189.)

Sulautumisen seurauksena kahden tai useamman yrityksen toiminnot yhdistyvät. Integraation laajuus vaihtelee yritysten koon ja toiminnan laajuuden mukaan. Monet asiat edellyttävät toimintaa ja päätöksiä heti sulautumisen toteuduttua, joten niiden valmisteluun ja suunnitteluun kannattaa ryhtyä hyvissä ajoin ennen lopullista sulautumista. Selkeät vastuunjaot ja mahdollisimman yksityiskohmainen ennakkovalmistelu auttaa toimintojen yhdistämisessä. Ennakkosuunnittelun tavoitteena on luoda edellytykset toimia mahdollisimman pian normaalin toimintamallin mukaisesti. (Erkkilä 2001, 82-90.)

Yritysten eri toimintojen yhdistäminen on vaativa tehtävä. Sulautuminen tuo aina mukanaan muutoksia ja toimintojen ja toimintatapojen yhtenäistäminen koskee liiketoiminnan eri osa-alueita. Ylimmän johdon tulee määritellä erilaiset hallinnolliset ja johtamiseen liittyvät tehtävät ja työnjaot uudessa kokoonpanossa. Myynnin ja markkinoinnin tärkeys sekä asiakassuuntautuneisuus tulee pitää mielessä toimintoja yhtenäistettäessä ja vaikka toimintojen yhtenäistäminen vaatii aikaa, täytyy varmistaa myynnin jatkuminen muutosprosessista huolimatta. Ostojen osalta kannattaa käydä läpi tuotevalikoima ja pyrkiä synergiaetuihin niin tuotteiden kuin toimittajien osalta. Tietohallinnon osalta joudutaan muun muassa selvittämään toiminnanohjausjärjestelmien yhteensovittamista, käyttöoikeuksia eri sovelluksiin ja perustyökalujen kuten sähköpostin toimivuutta. Taloushallinnossa toimintojen yhteen liittäminen vaatii muun muassa yhteisen tilikartan käyttöönottoa, asiakas- ja toimittajatie-tokantojen yhdistämistä, mahdollisten uusien kustannuspaikkojen luomista ja raportoinnin yhtenäistämistä. Henkilöstöhallinnossa puolestaan paneudutaan työsopimuksiin, palkkaus- ja eläkejärjestel-

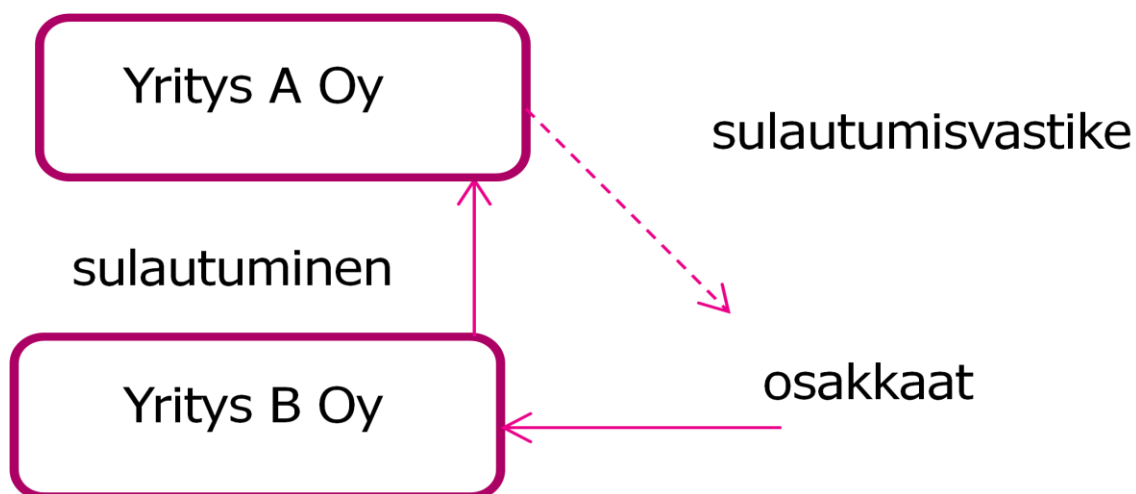
miin ja työsuhde-etuuksiin liittyvien asioiden selvittämiseen ja yhtenäistämiseen. Viestinnän suunnittelun merkitystään ei sovi unohtaa. Onnistunut viestintä ja tiedottaminen edesauttavat integraatioprosessin läpivientiä ja viestintää tarvitaan niin henkilöstölle kuin asiakkaille ja toimittajillekin. (Katramo, Lauriala, Matinlauri, Niemelä, Svennas & Wilkman 2011, 464-479.)

2.1 Sulautumistyytit

Sulautumisen toteuttamiseen on käytössä useita sulautumistapoja. Osakeyhtiölain 16. luvun mukaisia sulautumistapoja ovat absorptiosulautuminen (kuvio 1), kombinaatiosulautuminen (kuvio 2), tytäryhtiösulautuminen (kuvio 3) ja kolmikantasulautuminen (kuvio 4). Muina sulautumistapoina voidaan pitää myös sisaryhtiösulautumista (kuvio 5) ja sekasulautumista (kuvio 6).

Absorptiosulautuminen

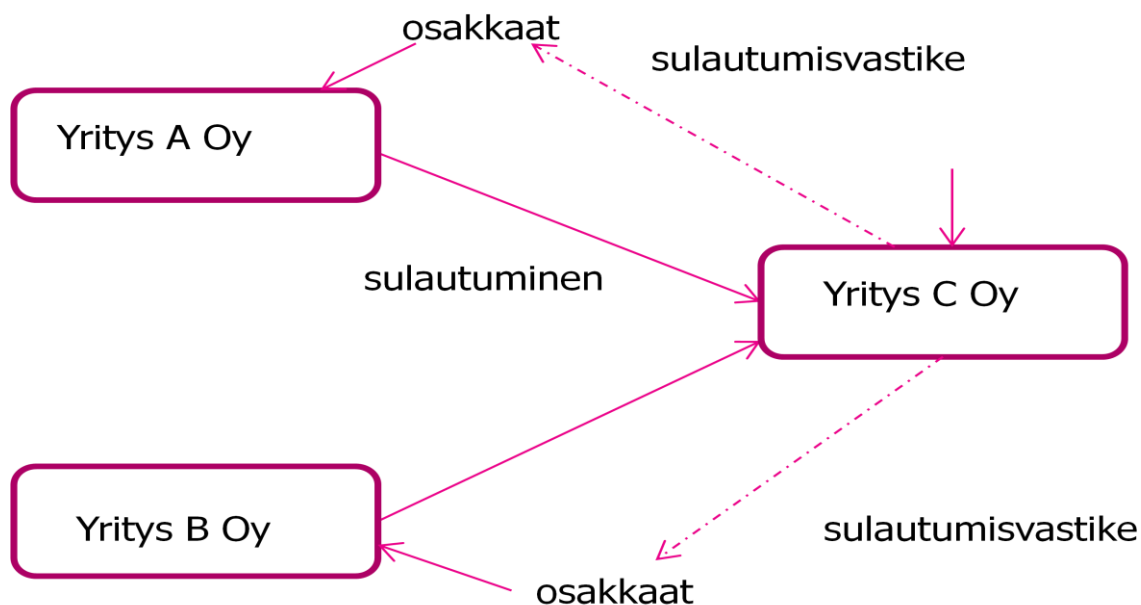
Kun on kyse absorptiosulautumisesta (kuvio 1), sulautuva yhtiö purkautuu ilman selvitysmenettelyä. Samalla sulautuvan yrityksen varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yritykselle. Kaupan vastikkeeksi vastaanottava yhtiö antaa osakkeenomistajille joko omia osakkeitaan tai muuta omaisuutta. (Järvenoja 2003, 41; Reinikainen ym. 2007, 251.)

Kuvio 1. Absorptio- eli tavallinen sulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 251.)

Kombinaatiosulautuminen

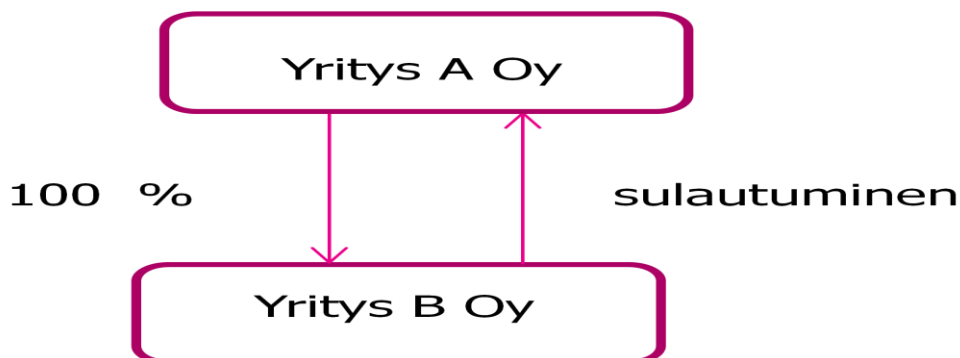
Kombinaatiosulautumisessa (kuvio 2) vähintään kaksi eri yhtiötä sulautuu ja yhtiöt perustavat vastaanottavan yhtiön. Kaikki sulautuvat yhtiöt lakkaavat ja perustavat yhdessä uuden yhtiön. Vastikkeena annetaan vastaanottavan yhtiön osakkeita. (Reinikainen ym. 2007, 252; Katramo ym. 2011, 191.)

Kuvio 2. Kombinaatiosulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 252.)

Tytäryhtiösulautuminen

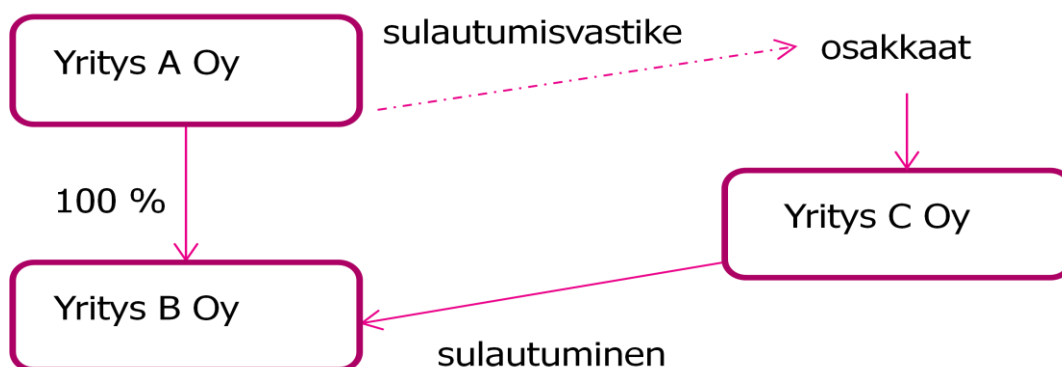
Tytäryhtiösulautumisessa (kuvio 3) on myös kyse absorptiosulautumisesta, mutta sen erityispiirteenä on, että sulautumiseen osallistuva yhtiö omistaa jo valmiiksi kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet eikä ulkopuolisilla tahoilla ole optio-oikeuksia eikä muitakaan osakkeisiin oikeuttavia oikeuksia. Tytäryhtiösulautumisessa vastikkeen antaminen on kiellettyä (OYL 16:3.3§). Menettelytavoiltaan tytäryhtiösulautuminen on yksinkertaisempi verrattuna tavalliseen sulautumiseen, sillä OYL sallii helpotuksia mm. vähemmistösuojasäännöksiin, päätöksentekomenettelyyn, asiantuntijan lausuntoon sekä sulautumisvastikkeen maksamiseen. Tytäryhtiösulautumisessa sulautumisvastiketta ei siis makseta lainkaan, koska yhtiö ei voisi osakeannissa merkitä osakkeita itselleen. (Järvenoja 2003, 41; Reinikainen ym. 2007, 251.)

Kuvio 3. Tytäryhtiösulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 251.)

Kolmikantasulautuminen

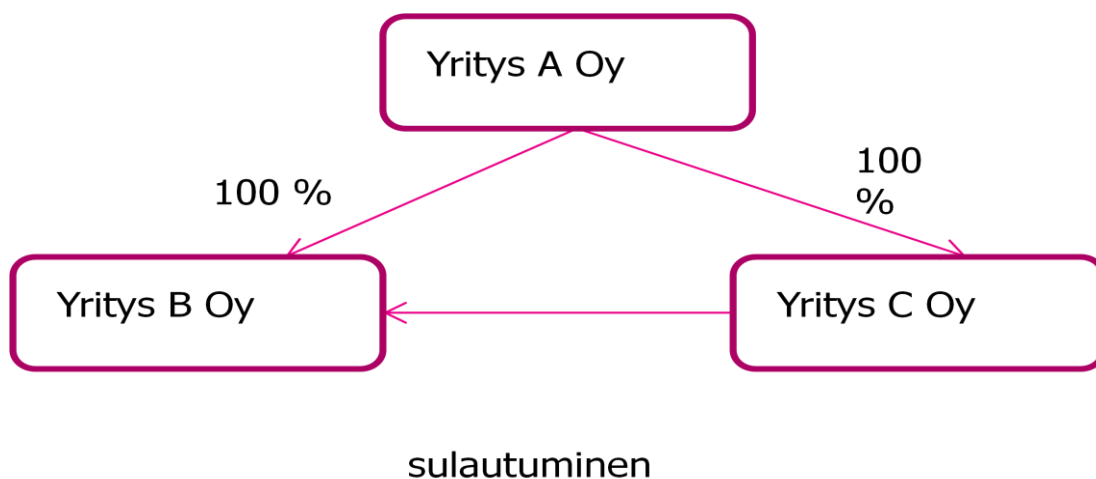
Kolmikantasulautumisessa (kuvio 4) vastikkeen antajana sulautuvan yhtiön osakkeista ei olekaan vastaanottava yhtiö vaan jokin kolmas taho. Sulautumisvastikkeena toimivat emoyhtiön osakkeet, mikäli vastike annetaan osakkeina. Kolmikantasulautuminen on mahdollista ainoastaan absorptiosulautumisessa eikä sillä ole veroneutraaliutta, sillä EVL ei ole määritellyt tällaista sulautumistyyppiä. (Reinikainen ym. 2007, 253; Katramo ym. 2011, 191.)

Kuvio 4. kolmikantasulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 253.)

Sisaryhtiösulautuminen

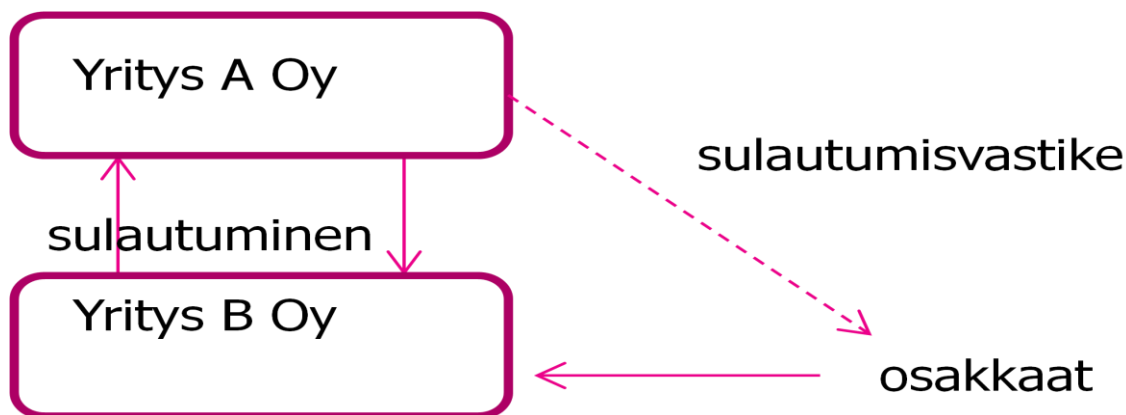
Tytäryhtiösulautumista voidaan nimittää myös konsernifuusioksi, joista toinen vaihtoehto on sisaryhtiösulautuminen. Sisaryhtiösulautumisesta (kuvio 5) on kyse silloin kun sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden kaikki ulkoiset osakkeet ovat joko samalla yhtiöllä tai sen kokonaan omistamilla tytäryhtiöillä. Vastaanottava sisaryhtiö ei kuitenkaan entuudestaan omista lainkaan sulautuvan yhtiön osakkeita. Sulautumisvastiketta ei yleensä makseta, koska omistuksen kannalta se on merkityksetöntä. (Järvenoja 2003, 42; Reinikainen ym. 2007, 253.)

Kuvio 5. Sisaryhtiösulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 253)

Sekasulautuminen

Sekafuusio (kuvio 6) lasketaan myös absorptiosulautumiseksi, jossa vastaanottava yhtiö omistaa en- tuudestaan osan sulautuvan yhtiön osakkeista. (Järvenoja 2003, 42; Reinikainen ym. 2007, 253.)

Kuvio 6. Sekasulautuminen (Reinikainen ym. 2007, 253.)

Vastavirtasulautuminen

Vastavirtasulautumisesta on kysymys sellaisessa tapauksessa, jossa emoyhtiö sulautuu tytäryhtiöön- sä eli emoyhtiö purkautuu ja siirtää kaikki varat ja velat tytäryhtiölle. Tällöin osakkeenomistajille an- netaan sulautumisvastikkeena rahaa tai tytäryhtiön liikkeelle laskemia uusia osakkeita. Tytäryhtiö saa tässä järjestelyssä takaisin myös omia osakkeitaan. Itselle palautuneet osakkeet on joko mitätöi- tävä tai luovutettava edelleen koska EVL edellyttää sulautumisvastikkeena olevien osakkaiden olevan uusia. Vastavirtasulautumiseen liittyy tulkinnanvaraisuutta hyväksyttävyyden suhteen ainakin tapa- uksissa, joissa emoyhtiön varat koostuvat pääosin vastaanottavan yhtiön osakkeista. (Järvenoja 2003, 49-50.)

Rajat ylittävä sulautuminen

Osakeyhtiölain 16.luvussa määritellään rajat ylittävän sulautumisen edellytykset ja toteutustavat. Ra- jat ylittävässä sulautumisessa osapuolina on sekä suomalaisia että ulkomaisia yhtiöitä ja yhtiöiden määrä voi olla kaksi tai useampia. Kaikki OYL:n sulautumistavat ovat mahdollisia ja kombinaa- tiosulautumisessa vastaanottava yhtiö voi sijaita eri maassa kuin sulautuvat yhtiöt eli esimerkiksi kahden ulkomaisen yhtiön on mahdollista perustaa suomalainen yhtiö. (Mähönen & Villa 2013, 302– 303, 323-325.)

2.2 Sulautumismenettelyn vaiheet

Sulautumismenettely koostuu useasta vaiheesta ja alkaa sulautumissuunnitelman laatimisesta sulau- tumiseen osallistuvien yhtiöiden kesken ja sen kaupparekisteriin rekisteröinnistä. Yksi tai useampi riippumaton asiantuntija laatii lausunnon, jossa arvioidaan mm. aiheuttaako sulautuminen ongelmia velkojen maksuun. Yhtiöiden yhtiökokoukset/hallitukset kokoontuvat ja päättävät suunnitelman hy- väksymisestä tai hylkäämisestä. Sulautumisen täytäntöönpanolle haetaan lupaa rekisteröintiviran-

omaiselta ja velkojien kuulutusmenettely velkojien saatavien turvaamiseksi kuulutetaan. Vastustavalle velkojalle maksetaan velat pois tai asetetaan vakuus. Sulautuminen saa lain voiman rekisteröintipäivänä ja sulautuva yhtiö lakkaa olemasta ja sen varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle. Osakkaiden oikeus sulautumisvastikkeeseen syntyy ja sulautuva yhtiö laatii tilinpäätöksen rekisteröintipäivälle. (Manninen 2001, 208-210.)

Sulautumismenettelyn vaiheet (Manninen 2001, 208-210.):

1. Sulautumissuunnitelman laatiminen
2. Riippumattoman asiantuntijan lausunnon hankkiminen
3. Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen
4. Velkojien kuulutusmenettely
5. Saatavan maksaminen tai vakuuden antaminen sulautumista vastustaville velkojille
6. Sulautumissuunnitelman hyväksyminen
7. Osakepääoman korottaminen vastaanottavassa yhtiössä (jos sulautumisvastikkeena yhtiön uudet osakkeet)
8. Luvan hakeminen sulautumissuunnitelman täytäntöönpanolle rekisteriviranomaiselta
9. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinti
10. Lopputilitys
11. Sulautumisvastikkeiden jakaminen

TAULUKKO 1. Normaalin absorptiosulautumisen vaiheet ja määräajat. (Immonen & Nuolimaa 2012, 223.)

Toimenpide	Määräaika	Raukeamisuhka
Sulautumissuunnitelman allekirjoittaminen		
Riippumattoman asiantuntijan lausunto		
Sulautumissuunnitelman rekisteröinti (vaihe1) PRH rekisteröi suunnitelman	1 kk suunnitelman allekirjoituksesta	on olemassa
Velkojien kuulutusmenettely (vaihe2)	4 kk:n kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä	on olemassa
Sulautumisesta päättäminen	4 kk:n kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä (kutsuaika min. 1 kk)	on olemassa
Täytäntöönpanoilmoitus PRH:lle (vaihe 3) PRH rekisteröi täytäntöönpanon	4 kk:n kuluessa sulautumispäätöksestä Sulautumissuunnitelman tavoiteajan mukaan	on olemassa
Lopputilityksen laatiminen	viipymättä täytäntöönpanon jälkeen	
Osakkeenomistajien kokous		

Sulautumisvastikkeen maksaminen Lopputilitys PRH:lle (vaihe 4)	joutuisasti 2 kk lopputilityksen antamisesta
---	---

OYL asettaa tiettyjä määräaikoja sulautumismenettelyn etenemiselle. (Taulukko 1) Esimerkiksi sulautumissuunnitelma tulee ilmoittaa rekisteriviranomaiselle rekisteröitäväksi kuukauden kuluessa sen allekirjoituksesta. Samalla kertaa voidaan hakea myös kuulutusta sulautumisen täytäntöönpanosta tai se on tehtävä viimeistään 4 kuukauden kuluessa. Yhtiökokous on pidettävä viimeistään kuukautta ennen velkojille annettavaa kuulutusta. (Reinikainen 2007, 256-257.)

Sulautumissuunnitelma

OYL:n 16:3 2 §:n mukaan sulautumissuunnitelmassa on oltava:

1) Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden ja mahdollisen muun sulautumisvastikkeen antajan toiminnimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikat;

Viralliset tiedot löytyvät myös yhtiöiden kaupparekisteriotteista ja kombinaatiosulautumisessa perustettavan yhtiön osalta annetaan suunniteltu toiminimi ja toimipaikka.

2) Selvitys sulautumisen syistä;

Sulautumisen syyn selvittäminen auttaa osakkeenomistajia ja velkojia muodostamaan käsityksen suunnitellusta menettelystä.

3) Absorptiosulautumisessa ehdotus mahdollisesta vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja siitä, miten perustettavan yhtiön toimielinten jäsenet valitaan;

Absorptiosulautumisessa voi esimerkiksi olla tarpeen muuttaa toiminimeä tai laajentaa yhtiön toimialaa.

4) Absorptiosulautumisessa ehdotus sulautumisvastikkeena mahdollisesti annettavien osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain ja siitä, annetaanko uusia vai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakkeiden lukumäärästä osakelajeittain;

Tätä lain kohtaa ei sovelleta tytäryhtiösulautumisiin.

5) Ehdotus mahdollisesta muusta sulautumisvastikkeesta ja, jos vastike on optio-oikeuksia tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia, niiden 10 luvun 3 §:n mukaiset ehdot;

Myöskään tämä kohtaa ei sovelleta tytäryhtiösulautumisten kohdalla.

6) Ehdotus sulautumisvastikkeen jakautumisesta, vastikkeen antamisen ajankohdasta ja muista vastikkeen antamiseen liittyvistä ehdoista sekä selvitys näiden perusteista;

Oikeus sulautumisvastikkeeseen syntyy sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintihetkellä muissa tapauksissa paitsi tytäryhtiösulautumisessa. Ehdotuksessa kerrotaan miten osakkeenomistajat saavat sulautumisvastikkeensa.

7) Selvitys tai ehdotus sulautuvan yhtiön optio-oikeuden ja muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltijan oikeuksista sulautumisessa;

Tytäryhtiösulautumisessa osakkeita eikä erityisiä oikeuksia voi olla emoyhtiön lisäksi muilla osapuolilla, joten tätä lain kohtaa ei sovelleta niihin. Oletuksen mukaisesti optio-oikeudet ja muut erityisoikeudet tulee lunastaa kuten osakkeet.

8) Absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön mahdollisesta osakepääoman korotuksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan yhtiön osakepääomasta;

Tytäryhtiösulautuminen tapahtuu vastikkeettomasti joten myöskään tätä kohtaa ei tarvitse käsitellä tytäryhtiösulautumisen kohdalla. Absorptiosulautumisessa on mahdollista korottaa osakepääomaa, mutta se ei ole välttämätöntä. Kombinaatiosulautumisessa edellytetään vähimmäisosakepääomaa koska alkavalla yhtiöllä ei ole entuudestaan osakepääomaa.

9) Selvitys sulautuvan yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan yhtiön taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;

Luvut perustuvat arvioihin ja on tärkeää, että varat ja velat on arvioitu sen arvoisina kuin niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle yhtiölle. Koska sulautumissuunnitelmaa ei voi muuttaa kuuluttamisen jälkeen, onkin pyrittävä tarkkaan arvioon, jottei jouduta aloittamaan uutta kuulutusmenettelyä virheellisten lukuarvioiden vuoksi.

10) Ehdotus sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden oikeudesta päättää muista kuin tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvista järjestelyistä, jotka vaikuttavat niiden oman pääoman tai osakkeiden määrään;

Muita kuin tavanomaisia liiketoimintaan kuuluvia järjestelyjä voivat olla mm. osakeanti, osakepääoman korottaminen, voitonjako sekä omien osakkeiden hankkiminen ja luovuttaminen.

11) Selvitys pääomalainoista, joiden velkojat voivat 6 §:n mukaisesti vastustaa sulautumista;

Pääomalainaselvitys on yleensä yhteneväinen tilinpäätöstietojen kanssa.

12) Selvitys sulautuvan yhtiön ja sen tytäryhteisöjen omistamien vastaanottavan yhtiön ja sen emoyhtiön osakkeiden lukumäärästä sekä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden omistamien sulautuvan yhtiön osakkeiden lukumäärästä;

Vastikkeenjaon selvittämiseksi tulee antaa selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeista koska ne eivät oikeuta sulautumisvastikkeeseen.

13) Selvitys sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden omaisuuteen kohdistuvista yritysikiinnityksissä ([634/1984](#)) tarkoitetuista yritysikiinnityksistä;

Yritysikiinnitykset voivat olla este sulautumisen rekisteröimiselle, joten niiden selvittäminen on katsottu tarpeelliseksi ottaa mukaan sulautumissuunnitelmaan.

14) Selvitys tai ehdotus sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja sulautumissuunnitelmasta lausunnon antavalle tilintarkastajalle annettavista erityisistä eduista ja oikeuksista; ([13.4.2007/461](#))

Erityisiä etuja voisi olla esimerkiksi ns. sulautumispalkkio onnistuneesta sulautumisesta sulautuvan yhtiön johdolle.

15) Ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnittelusta rekisteröintiajankohdasta; sekä

Ehdotus ei ole sitova eikä este rekisteröinnille, mutta saattaa olla olennainen keskinäisten sopimusten perusteella määritellyille viivästyseuraamuksille.

16) Ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi.

Sulautumiseen osallistuvat yhtiöt voivat määrittellä ehtoja perustuen keskinäiseen sopimukseen. On esimerkiksi tavanomaista asettaa ehtoja koskien työntekijöiden asemaa ja yhteistoiminnasta ennen sulautumisen toimeenpanoa. Lisäksi voidaan määrittellä ehdot sulautumisen raukeamisesta sekä mahdollisista vahingonkorvauksista. (Reinikainen ym. 2007, 257-267.)

Sulautumissuunnitelmaan liitettävät asiakirjat

Sulautumissuunnitelman liitteiksi tarvitaan lukuisia asiakirjoja ja jotka OYL: 16:11§:ssä on määritelty pidettäväksi osakkeenomistajien nähtävillä vähintään kuukauden ajan ennen yhtiökokousta, jossa päätetään sulautumisesta. Tällaisia asiakirjoja ovat (Reinikainen ym. 2007, 269–270.):

- Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden tilinpäätökset kolmelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta
- Riippumattoman asiantuntijan lausunto
- Julkisen osakeyhtiön välitilinpäätös jos tilinpäätöksestä on kulunut yli kuusi kuukautta (alle kolme kuukautta välitilinpäätöksen ja sulautumissuunnitelman allekirjoituksen väli)
- Varojen jakamispäätökset, jos tehty viimeisen tilinpäätöksen jälkeen (yhtiöittäin)
- Hallituksen selostus asioista, jotka tehty tilinpäätöksen tai osavuositarkastuksen jälkeen ja joilla voidaan katsoa olevan merkitystä yhtiön asemaan.

Riippumattoman asiantuntijan lausunto

Sulautumissuunnitelman rekisteröintiä on haettava kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman laatimisesta ja liitteeksi tarvitaan OYL 16:4 §:ssä määritelty lausunto. Lausunnon riippumattoman asiantuntijan tulee arvioida sulautumissuunnitelman tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä sulautumisvastikkeen määräysperusteista ja vastikkeen jakamisesta. Lausunnon tulee myös ottaa kantaa siihen, vaarantaako sulautuminen yhtiön velkojen maksun. Tytäryhtiösulautumisen kohdalla riittää lausunto velkojen maksun vaarantumisesta. Samansisältöinen lausunto on riittävä myös muissa sulautumisissa mikäli kaikki osakkeenomistajat kustakin sulautumiseen osallistuvasta yhtiöstä suostuvat tähän. (OYL 4-5 §)

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen

Kun sulautumissuunnitelma on laadittu ja allekirjoitettu, se tulee ilmoittaa rekisteröitäväksi. Ilmoittamisen tulee tapahtua kuukauden sisällä sulautumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Ilmoitus tehdään kaupparekisteriin lomakkeella Y4 ja liitelomakkeella 16 (liite 3). Ilmoituksen laativat sulautumiseen osallistuvat yhtiöt yhdessä paitsi tytäryhtiösulautumisessa ilmoittamisen hoitaa emoyhtiö. Allekirjoituksesta vastaa toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai avoimella asianajovaltakirjalla valtuutettu henkilö yhtiöittäin. Tytäryhtiösulautumisessa riittää emoyhtiön toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenen allekirjoitus. Käsittelymaksu maksetaan etukäteen kustakin sulautumiseen osallistuvasta yhtiöstä erikseen ja vuonna 2013 maksun suuruus on 250 €/yhtiö. Rekisteröinnin jälkeen on neljän kuukauden kuluessa pidettävä sulautumisesta päättävä yhtiökokous tai sulautumispäätös tehtävä hallituksen toimesta. Jos määräaika ehtii umpeutua ennen mainittua päätöstä, sulautuminen raukeaa. (Patentti- ja Rekisterihallitus)

Ilmoitus kuulutuksesta velkojille

OYL 16:6 §:n mukaisesti saatavat, jotka ovat syntyneet ennen sulautumissuunnitelman rekisteröintiä, antavat velkojilleen oikeuden vastustaa sulautumista. Tämän vuoksi rekisteröintiviranomaisen tulee antaa kuulutus velkojille, jotta he voivat esittää vastustavansa sulautumista annetun määräajan puitteissa. Kuulutusmenettelyn tarkoituksena on suojata velkojia. Kuulutus annetaan aina sulautuvan yhtiön osalta ja vastaanottavan yhtiön osalta siinä tapauksessa, että riippumattoman asiantuntijan lausunnon mukaan vastaanottajan velkojen maksu voi vaarantua. Velkojina ovat mm. taaseen mukaiset vieraan pääoman mukaiset velkojat sekä riidanalaisten saamisten velkojat. (Reinikainen 2007, 275-276.)

Kuulutusmenettelyyn sisältyy monta vaihetta. Kuulutusmenettelyn ensimmäisessä vaiheessa ainakin sulautuva yhtiö ja tarvittaessa myös vastaanottaja yhtiö hakee kuulutuksen antamista rekisteriviranomaiselta lomakkeella Y4 ja liitelomakkeella 16 ja maksaa käsittelymaksun etukäteen kultakin kuuluttavalta yhtiöltä. Kuulutuksen voi hakea yhtä aikaa sulautumissuunnitelman rekisteröinnin kanssa. Seuraavaksi rekisteriviranomainen antaa kuulutuksen velkojille, jotka voivat määräajan puitteissa vastustaa sulautumista. Kaupparekisteri rekisteröi kuulutuksen ja kuulutus julkaistaan myös virallisessa lehdessä viimeistään kolme kuukautta ennen kuulutuksessa ilmoitettua määräpäivää. Viimeis-

tään kuukautta ennen vastustuksen määräajan umpeutumista sulautuva yhtiö ja tarvittaessa myös vastaanottava yhtiö lähettää ilmoituksen kuulutuksesta velkojilleen. Jos joku velkojista vastustaa sulautumista, rekisteröintiviranomainen ilmoittaa asiasta yhtiölle. Vastustuksen ilmaannuttua sulautuminen jää toteutumatta jos yhtiö ei pyydä käsittelyn lykkäystä velkojan kanssa tai yhtiö ei osoita todistetta kanteen vireillepanosta velkojan maksunsaamisesta tai velanvakuudesta kuukauden kuluessa määräpäivästä. (Patentti- ja rekisterihallitus, Reinikainen 2007, 275-276.)

Täytäntöönpanoilmoitus

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta on tehtävä rekisteröintiviranomaiselle kuuden kuukauden sisällä sulautumispäätöksestä tai sulautuminen raukeaa. Sulautumiseen osallistuvat yhtiöt laativat ilmoituksen lomakkeella Y4 ja liitelomakkeella 16(liite 3). Kombinaatiosulautumisessa vaaditaan myös perustamislomakkeen Y1 ja liitelomakkeen 1 täyttäminen lukuun ottamatta liitelomakkeen 1 kohtia hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutuksesta ja tilintarkastajien todistuksesta. Ilmoituksen laativat sulautumiseen osallistuvat yhtiöt yhdessä paitsi tytäryhtiösulautumisessa riittää ilmoitus vastaanottavalta yhtiöltä. Käsittelymaksu rekisteröintiviranomaiselle on maksettava etukäteen kunkin yhtiön osalta. OYL 16:14 §:ssa on määritelty täytäntöönpanoilmoitukseen tarvittavat liitteet, joita ovat (Reinikainen ym. 2007, 278.)

- sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vakuutus OYL:n säädösten noudattamisesta
- hyväksytyt tilintarkastajan todistus vastaanottavan yhtiön saamasta täydestä vastikkeesta yms.
- todistus toimitusjohtajalta tai hallituksen jäseneltä velkojainsuojamenettelyyn liittyvien ilmoitusten lähettämisestä.

Täytäntöönpanoilmoituksen rekisteröintipäivä määrittelee ajankohdan, jolloin sulautuva yhtiö lakkaa olemasta ja kombinaatiosulautumisen kohdalla uusi yhtiö syntyy. (PRH; Reinikainen ym. 2007, 278.)

Lopputilitys

Sulautuva yhtiö lakkaa olemasta sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintipäivänä ja sulautuneen yhtiön tulee laatia lopputilitys eli yhtiö laatii tilinpäätöksen ajalta jolta sitä ei vielä ole laadittu. Tilintarkastaja laatii siihen tilintarkastuskertomuksen kuukauden kuluessa, jonka jälkeen yhtiökokous vahvistaa lopputilityksen. Lopputilitys toimitetaan kaupparekisteriin kahden kuukauden kuluessa sen vahvistuksesta. Lopputilitysilmoitus tehdään tilinpäätöslomakkeella, jonka allekirjoittavat toimitusjohtaja, hallituksen jäsen tai avoimella asianajovaltakirjalla valtuutettu henkilö. Liitteeksi tarvitaan päätös lopputilityksen hyväksynnästä ja lopputilitys. Lopputilityksen ilmoittaminen on maksuton. (PRH; Immonen 2012, 244.)

3 SULAUTUMINEN KIRJANPIDOSSA

Sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintipäivänä. Varojen ja velkojen siirtyessä vastaanottajalle sulautumisessa, siirtyviä varoja ja velkoja ei tarvitse yksilöidä erikseen. Kirjauksessa käytettävien arvojen tulee kuitenkin vastata sellaisia taloudellisia arvoja, joka niillä on vastaanottajalle. (Mähönen 2013, 320-321.)

Sulautuminen käyvin arvoin tai kirjanpitoarvoin

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa suunnitelman mukaisista poistoista (KILA 16.10.2007) kohdassa 8 annetaan ohjeita poistojen käsittelyyn yritysjärjestelytilanteissa. Pääsääntöisesti sulautuminen ei muuta aiempia poistosuunnitelmia, vaan poistot toteutetaan, kuten olisi toteutettu ilman sulautumistakin. Jos kuitenkin tytäryhtiösulautumisessa hyödykkeisiin liittyvä tulonodotus muuttuu tai muissa sulautumisissa pysyvien vastaavien tulontuottamiskyky muuttuu, muutetaan poistosuunnitelmaa. Sulautuminen voidaan toteuttaa joko käyvin arvoin tai kirjanpitoarvoin. Kirjanpitolaki ei määrittele käypää arvoa mitenkään ja IFRS- standardin mukaan käyvällä arvolla tarkoitetaan rahamäärää, joka omaisuudesta voitaisiin saada joltakin riippumattomalta ulkopuoliselta. Tällöin taseeseen voi tulla omaisuseriksi esimerkiksi patentteja, lisenssejä ja luovuttavan yhtiön tavaramerkkejä. Kirjanpitoarvoin toteutetussa sulautumisessa sulautuvan yhtiön kirjanpidossaan käyttämät arvot siirtyvät vastaanottavan yhtiön kirjanpitoon samoina. Mahdollinen poistoero siirtyy muuttumattomana vastaanottavalle yhtiölle riippumatta siitä toteutetaanko poistojen käsittely käyvin arvoin vai kirjanpitoarvoin. (Honkamäki & Pennanen 2010, 122–126, 146, 130)

Sulautumistili ja sulautumiserotus

Yhtiöiden yhdistäminen tapahtuu kirjanpidossa sulautumistilin avulla. Sulautumistilille kirjataan sulautuvan yhtiön viimeisen taseen erät paitsi oma pääoma. Pääomaan kuuluva arvonkorotusrahasto kuitenkin kirjataan, mikäli sellainen on. Vaikka sulautumisessa syntyvä fuusiotulos ei olekaan veronalaista tuloa, se on kirjanpidon puolella tulosvaikutteinen erä. Fuusiovoitto kirjataan oman pääoman lisäykseksi ja mahdollinen fuusiotappio aktivoidaan omaisuuden hankintameno. (Tomperi 2011, 147-150; Katramo ym. 2011, 192.)

Tytäryhtiösulautuminen

Tytäryhtiösulautumisessa sulautumistilille kirjataan vastaanottavan emoyhtiön tytäryhtiöosakkeiden hankintameno eli kirjanpitoarvo. Sulautumisvoittoa syntyy siinä tapauksessa, että sulautuvan yhtiön varojen ja velkojen sekä varausten erotus on tytäryhtiön osakkeiden hankintamenoa enemmän. Jos taas erotus on pienempi, kyseessä on sulautumistappio. Sulautumiserotus kirjataan heti tulosvaikutteisesti tai aktivoidaan taseeseen. Jos tulkinnan mukaan kyseessä on liikearvon muutos, se aktivoidaan taseeseen ja kirjataan vaikutusaikanaan kuluksi eli poistot on tehtävä viiden vuoden kuluessa tai viimeistään 20 vuoden kuluessa. Kun sulautumiserotusta pidetään tytäryhtiön vastaavien menojen oikaisueränä, se aktivoidaan taseeseen ja siinä tapauksessa, että sulautumistappioon ei sisälly tulonodotusta, se kirjataan kuluksi. (Tomperi 2011, 147-150.)

TAULUKKO 2. Esimerkki sulautumistilin kirjauksesta tytäryhtiösulautumisessa. (Tomperi 2011, 149.)

Sulautumistili			
Vastaavaa			Vastattavaa
		300	Kalusto
Lainat	400	150	Varasto
Ostovelat	150	100	Myyntisaamiset
Tytäryhtiöosakkeet	100	50	Pankkitili
	650	600	
Sulautumiserotus		50	
	650	650	

Taulukossa 2 sulautumiserotus on sulautumisvoittoa. Yleensä sulautumisvoitto tuloutetaan eli se kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai satunnaisiin tuottoihin. Sulautumisvoittoa ei kuitenkaan veroteta.

Tavallinen sulautuminen

Tavallisessa sulautumisessa sulautuvan yhtiön osakkeenomistajille voidaan antaa sulautumisvastikkeena jo olemassa olevia osakkeita tai vastaanottavan yhtiön uusia osakkeita. Jotta annettu sulautumisvastike ei muuta osakkeenomistajien taloudellista etuutta, tulee annettujen osakkeiden arvon vastata sulautuvan yhtiön nettovarallisuutta. Sulautumisvastike voidaan maksaa tietyin edellytyksin myös rahallisena korvauksena joko osalle tai kaikille osakkeenomistajille. Kirjanpidossa käsittely tapahtuu kuten tytäryhtiösulautumisessa eli sulautumistilille kirjataan sulautuvan yhtiön taseen erät omaa pääomaa lukuun ottamatta. Sulautumistappiota syntyy siinä tapauksessa, että sulautuvan yhtiön nettovarot jäävät pienemmiksi kuin sulautumisvastikkeena annettujen osakkeiden oman pääoman tai vapaan oman pääoman kirjausarvo. Tällöin siis kirjanpitoarvo on suurempi kuin sulautuvan yhtiön varojen käypä arvo. Jos sulautumisvastikkeena käytetään rahaa ja syntyy sulautumisvoittoa, se voidaan tulouttaa ja näin ollen vastaanottavan yhtiön vapaa oma pääoma suurenee. Tällä on vaikutusta myös yhtiön kykyyn voitonjakamiseen. (Tomperi 2011, 150-154.)

ESIMERKKI 1. Esimerkki sulautumisvastikkeen laskemisesta.

Vastaanottavan yhtiön tase (tuhatta euroa)			
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma
Tontti	50	60	Osakepääoma
Rakennus	160		60 osaketta, nim.arvo 1
Kalusto	50	65	Muu oma pääoma
Vaihto-omaisuus	100	210	Vieras pääoma
Rahoitusomaisuus	25	50	
	385	385	

Vastaanottavan yhtiön tontin käypä arvo on 80000 € ja rakennuksen käypä arvo on 195000 €. Muut tase-erät vastaavat käypää arvoa.

Sulautuvan yhtiön tase (tuhatta euroa)			
Pysyvät vastaavat		Oma pääoma	
Tontti	40	40	Osakepääoma
Rakennus	75		20 osaketta, nim.arvo 2
Kalusto	32	8	Muu oma pääoma
Vaihto-omaisuus	18	130	Vieras pääoma
Rahoitusomaisuus	13		
	178	178	

Sulautuvan yhtiön tontin käypä arvo on 60000 €. Muut tase-erät vastaavat käypää arvoa.

(luvut tuhatta €)	Vastaanottaja	Sulautuja	Yhteensä
Pysyvät vastaavat			
Tontti	80	60	140
Rakennus	195	75	270
Kalusto	50	32	82
Vaihto-omaisuus	100	18	118
Rahoitusomaisuus	25	13	38
Varat yhteensä	450	198	648
Velat	210	130	340
Nettovarat	240	68	308
Osuus yhteisistä varoista	78 %	22 %	100 %

Vastaanottajan osakkeen käypä arvo on 240000 €/60 kpl = 4000 €/kpl ja osuus yhteisistä varoista 78 %. Sulautuvan yhtiön osuus yhteisistä varoista on puolestaan 22 % ja sen on siis saatava 68000 euron arvosta vastaanottajan osakkeita. Sulautumisvastikkeeksi tarvitaan siis 17 kpl osaketta käyvältä arvoltaan 4000 € (nimellisarvo 1000 €). Sulautumisen jälkeen siis vastaanottajan osakkeiden määrä kasvaa 60. osakkeesta 77:ään osakkeeseen. (Tomperi 2011, 153-154.)

Kombinaatiosulautuminen

Kombinaatiosulautumisen kirjanpidollinen käsittely noudattaa samaa periaatetta kuin tavallinen sulautuminen eli molempien yhtiöiden varat ja velat siirretään perustettavalle yhtiölle. Omaksi pääomaksi kirjataan uudelle perustettavalle yhtiölle sovittu oma pääoma eli sulautuvien yhtiöiden omat pääomat eivät tässäkään siirry sulautumistilin kautta uuden yhtiön omaksi pääomaksi. (Tomperi 2011, 154-155.)

4 SULAUTUMINEN VEROTUKSESSA

Kaikenlaisiin yritysjärjestelyihin liittyy lukuisia erilaisia verotuskysymyksiä. Sulautumisessa veroseuraamuksia tulee pohtia sekä sulautuvan että vastaanottavan yhtiön kuin myös osakkeenomistajan näkökulmasta. Kansainvälisissä yritysjärjestelyissä taas lisähaastetta luo eri valtioiden sisäiset verolainsäädännöt ja muun muassa voittojen kotiuttamiseen liittyvät verotuskysymykset. (Blummé ym. 2001, 131.)

Jatkuvuusperiaate

Tietyn edellytyksin sulautuminen on verovapaata sekä tulo- että varainsiirtoverotuksessa. Verovapaus perustuu jatkuvuuden periaatteeseen eli verotus siirtyy ajankohtaan jolloin saadut varat tai osakkeet luovutetaan edelleen. Verovapauden edellytyksenä sulautumisprosessin osapuolena on yksi tai useampi sulautuva yhtiö, sulautuvan yhtiön purkautuminen selvitysmenettelyttä eli sulautuminen tapahtuu OYL:n mukaisesti sekä sulautuvan yhtiön kaikkien varojen ja velkojen siirtyminen vastaanottavalle yhtiölle. (Blummé ym. 2001, 182–183.)

Jatkuvuusperiaatteen mukaisesti sulautumisessa siirtyneiden erien hankintamenot sekä muut menot vähennetään vastaanottavassa yhtiössä, kuten olisi tehty sulautuvassa yhtiössä ilman fuusiota. Käyttöomaisuuspoistoja tehtäessä tulee huomioida, että sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön poistot eivät yhteenlaskettuna ylitä enimmäispoistorajoja. (Ukkola & Vilppula 2004, 165-167.)

Sulautumisvastike

Elinkeinoverolain mukaisesti sulautuvan yhtiön osakkaiden tulee saada vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita tai rahaa. Rahana maksetun vastikkeen määrä voi kuitenkin olla enimmillään 10 % vastikkeena annettujen osakkeiden yhteenlasketusta nimellisarvosta. Jos rahavastike on suurempi kuin 10 % vastikkeena annettujen osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo, kyseessä on sulautuvan yhtiön purku. Rajoitus ei ole osakaskohtainen eli tämä tarkoittaa sitä, että osalle osakkaista voidaan lunastus suorittaa kokonaisuudessaan rahavastikkeena, kunhan rahavastikkeen suuruus ei ylitä 10 % toisten osakkaiden saamien osakkeiden yhteenlaskettua nimellisarvoa. (Ukkola & Vilppula 2004, 163-164.)

Eroavuus OYL:n ja EVL:n välillä suhtautumisessa sulautumiseen liittyy sulautumisvastikkeen laatuun. OYL sallii enemmän vaihtoehtoja vastikkeen laadulle. EVL sallii rahavastikkeen, vastaanottavan yhtiön uudet osakkeet ja vuoden 2009 alusta alkaen myös olemassa olevat osakkeet. Koska yhtiöille on tarkoituksenmukaista välttyä veroseuraamuksilta, sulautumisvastike pyritäänkin antamaan EVL:n vaatimusten mukaisesti. (Järvenoja 2003, 43; Katramo ym. 2011, 190.)

TAULUKKO 3. Sulautumisvastikkeiden vertailu (Järvenoja 2003, 43.)

	EVL	OYL
Vastikkeena uusia osakkeita	kyllä	kyllä
Vastikkeena omia osakkeita	kyllä	kyllä
Vastikkeena rahaa	10 %	kyllä
Vastikkeena muuta omaisuutta	ei	kyllä
Vastikkeena sitoumuksia	ei	kyllä

Emo- ja tytäryhtiöfuusioissa erillistä sulautumisvastiketta ei anneta (KVL 169/1996) ja tietyissä tilanteissa myös sisaryhtiöiden fuusiot voidaan toteuttaa ilman fuusiovastiketta (KVL 274/1996). Sulautuvan yhtiön osakkeiden hankintameno käsitellään emoyhtiön verotuksessa vastaanottavan yhtiön osakkeiden hankintamenon lisäykseksi kun sisaryhtiöt sulautuvat yhteen (KVL 33/1996). (Ukkola & Vilppula 2004, 163–164.)

Osakkaan verotus

Sulautuminen ei katkaise osakkaan omistusaikaa, joten osakkeet katsotaan hankituksi niiden alkuperäisenä hankinta-aikana. Tämä vaikuttaa osakkaan hankintameno-olettamaan, jossa osakkeiden omistusajalla on merkitystä. Luonnollisen henkilön kohdalla hänen omistettua osakkeet yli 10 vuotta, hankintameno-olettama on 50 % osakkeiden luovutushinnasta. Jos osakkaalle maksetaan rahavastiketta tai muuta kuin vastaanottavan yrityksen osakkeita, luovutusvoitto verotetaan pääomatulona vastikkeen maksuvuonna. (Ukkola & Vilppula 2004, 165.)

Sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön verotus

Siihen saakka kunnes sulautuminen astuu voimaan, sulautumiseen osallistuvia yhtiöitä käsitellään erillisinä verovelvollisina. Sulautuminen astuu voimaan sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröintipäivänä. Sulautuvan yrityksen on siis laadittava tilinpäätös fuusion voimaantulohetkelle ja laadittava veroilmoitus neljän kuukauden sisällä. Verotuksen näkökulmasta fuusio on ns. veroneutraali eli fuusiotappio ei ole vähennyskelpoista eikä fuusiovoitto ole veronalaista tuloa. Fuusiotulos muodostuu sulautuvan yhtiön osakkeiden hankintamenon ja nettovarojen erotuksesta. Fuusiotappiossa osakkeiden hankintameno on suurempi kuin vastaanotetun omaisuuden arvo ja fuusiovoitossa puolestaan vastaanotetun omaisuuden arvo on osakkeiden hankintamenoa suurempi. Kirjanpidossa fuusiotappio kirjataan kuluksi ja fuusiovoitto kasvattaa nettovarallisuutta joten fuusiotulos täytyy eliminoida veroilmoituksella. EVL ei tunne kolmikantasulautumista, jossa sulautumisvastikkeen maksajana on kolmas osapuoli, joten veroneutraalius ei tule kysymykseen kolmikantasulautumisessa. (Blummé ym. 2001, 186-184; Katramo ym. 2011 191-192.)

Yleisperiaatteen mukaisesti yhtiöt voivat käyttää hyödykseen verotuksessa vahvistettuja tappioita 10 vuoden ajan mutta sulautumistapauksessa tälle käytännölle on asetettu tiettyjä ehtoja. Voidakseen hyväksikäyttää sulautuvan yhtiön tappioita, vastaanottavan yhtiön tai sen osakkeenomistajan tai vastaanottavan yhtiön ja osakkeenomistajan on pitänyt omistaa yli 50 % sulautuneen yhtiön osakkeista tappiollisen vuoden alusta alkaen. Muutoin tappioita ei voi käyttää vastaanottavan yhtiön hyväksi. (Katramo ym. 2011, 192.)

Tilanteessa, jossa vastaanottaja ja sen osakkaat yhdessä ovat omistaneet yli puolet sulautuvasta yhtiöstä tappiollisena vuonna, tappio siirtyy vastaanottavalle yhtiölle. Tällaisten erikoistilanteiden hallitseminen vaatii erityisasiantuntemusta verotuskysymyksistä ja erilaisiin oikeuskäytäntöihin kannattaakin paneutua huolellisesti asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä jo fuusiota suunniteltaessa. (Ukkola & Vilppula 2004, 167.)

Fuusion ajoitus

Fuusion ajoituksella on vaikutusta mahdollisen konserniavustuksen kautta saatavaan verohyötyyn. Jos vastaanottava yritys on tappiollinen ja sulautuvalla yrityksellä on mahdollisuus konserniavustuksen antamiseen fuusioon päättyvällä tilikaudella, voidaan välttää tulon muodostuminen konserniyhtiössä. Voitollinen konserniyhtiö joutuisi muussa tapauksessa maksamaan veroa voitollisesta tuloksestaan. Jos puolestaan sulautuva yhtiö on tappiollinen, kannattaa selvittää emoyhtiön mahdollisuus konserniavustukseen oman verotettavan tulon pienentämiseksi. Kun sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön tilikaudet päättyvät samana päivänä, konserniavustuksen käyttö on mahdollista (KVL 278/1994). (Ukkola & Vilppula 2004, 168.)

Varainsiirtoverotus

Varainsiirtoveroa ei tarvitse maksaa tilanteessa, jossa sulautumisvastike on maksettu osakkeenomistajalle vastaanottavan yrityksen osakkeina. Jos taas sulautumisvastikkeena on saatu muita osakkeita, kiinteistö tai rakennus, varainsiirtovero lankeaa maksettavaksi. Osakkeiden varainsiirtovero vuonna 2013 on 1,6 % paitsi asunto-osakeyhtiöiden, kiinteistöyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osalta 2 % 1.3.2013 alkaen sekä kiinteistöistä ja rakennuksista 4 % niiden käyvästä arvosta. Varainsiirtolain mukaisesti osakeyhtiöiden sulautumista koskee verovapaus. (Ukkola & Vilppula 2004, 168; Verohallinto.)

Arvonlisäverotus

Arvonlisäverotuksen näkökulmasta fuusioon ei liity veroseuraamuksia. Poikkeuksen voi tehdä tilanne, jossa yritys omistaa kiinteistön ja sen käyttötarkoitus muuttuu arvonlisäverollisesta toiminnasta arvonlisäverottomaksi. Tällöin yhtiöllä on palautusvelvollisuus kiinteistöön liittyen arvonlisävähennyksen osalta. (Ukkola & Vilppula 2004, 169.)

Veronkierto

Yritysjärjestelyitä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että verottomuuden peruste on selkeä. Yleisen veronkiertonormin (VML 28 §) ja EVL:n 52 g §:n nojalla veroetuus voidaan evätä siinä tapauksessa, että yritysjärjestelyn ei katsota johtuvan liikeloudellisesti perustellusta syystä vaan sen yksinomaisena tai pääasiallisena syynä pidetään veronkiertoa tai verojen välttämistä. Yritysjärjestely voidaan tulkita veronkieroksi esimerkiksi tilanteissa, joissa suoritetaan useita perättäisiä yritysjärjestelyjä tai liiketoimintasiirron jälkeen saadut varat tai osakkeet myydään nopeasti edelleen. (Verohallinto)

5 YRITYS X:N SULAUTUMINEN

Tutkimuskohteena oli kahden suomalaisen tytäryhtiön sulautuminen yhdeksi juridiseksi yhtiöksi sisaryhtiösulautumisen kautta, joka on toteutettu vuoden 2013 aikana. Tässä tutkimuksessa ei tarkenneta mistä yrityksestä on kyse vaan yritystä käsitellään anonyyminä Yritys X:nä. Tutkimusaineistoa on koottu käyttämällä liitteenä olevaa kyselylomaketta (liite 2), puolistrukturoitua haastattelua ja toimeksiantajan tuottamia erilaisia dokumentteja. Kyselylomake lähetettiin kymmenelle harkinnanvaraisesti valitulle henkilölle, joista yhdeksän vastasi kyselyyn. Kyselyyn valittiin sulautumisprosessiin läheisesti osallistuneita henkilöitä sekä sulautuvasta yhtiöstä että vastaanottavasta yhtiöstä. Lisäksi kyselyyn vastanneista valittiin hallinnosta kolme henkilöä, joille tehtiin puolistrukturoitu haastattelu kyselyn lisäksi. Toimeksiantajan dokumentit koostuivat muun muassa kokouspöytäkirjoista, sulautumissuunnitelmasta, tilintarkastajan lausunnosta, velkojakirjeestä ja muista sulautumisprosessin asiakirjoista. Kyselyyn vastanneista neljä kuului ikäryhmään 21–50 vuotta ja viisi ikäryhmään 51–64 vuotta. Työkokemus alalta jakautui tasaisesti kokemusvuosiryhmiin 0-5 vuotta, 6-10 vuotta ja yli 10 vuotta, joista jokaiseen sijoittui kolme henkilöä. Vastaajista neljä edusti varsinaista projektiryhmää ja viisi toteutukseen osallistunutta jäsentä. Varsinaisen projektiryhmän jäsenistä kolme oli esimiesasemassa olevia henkilöitä. Sulautuvaa yhtiötä edusti kuusi vastaajista ja vastaanottavaa yhtiötä kolme vastaajaa. Aiempaa kokemusta fuusiosta oli kuudella henkilöllä kun taas kolmelle henkilölle tämä oli ensimmäinen osallistuminen sulautumisprosessiin. Vaikka otosmäärä on suppea, sen voidaan katsoa edustavan kaikkia taustatietoissa eriteltyjä ryhmiä tasaisesti ja validiteetti eli tutkimuksen pätevyys tässä tapaustutkimuksessa on asianmukainen.

Konsernitasolla oli pohdittu erilaisia vaihtoehtoja toiminnan tehostamiseksi ja päädyttiin ratkaisuun, että konsernin juridisen rakenteen monimutkaisuutta tulee yksinkertaistaa ja toivottuun lopputulokseen pääsemiseksi päätettiin sulauttaa yhteen kaksi suomalaista tytäryhtiötä. Sulautumisella haettiin konsernirakenteen yksinkertaistamista, synergiaetujen saavuttamista sekä yhtiöiden hallinnon ja kulseurannan yhtenäistämällä aikaansaatavia kustannussäästöjä.

5.1 Sulautumisen vaiheet ja toteutuminen

Konsernitasolla tehtyjen selvitysten ja päätösten perusteella syntyi esitys konsernirakenteen yksinkertaistamiseksi sulauttamalla kaksi suomalaista sisaryritystä keskenään syksyllä 2012. Konsernitasolla tehdyn päätöksen jälkeen asiasta informoitiin tytäryhtiöiden avainhenkilöitä joulukuussa 2012 ja projektiryhmä sulautumisprosessin toteuttamiseksi ja prosessin läpiviemiseksi perustettiin tammikuussa 2013. Projektiryhmään valittiin asiantuntijat yrityksen eri toimintojen osa-alueilta ja projektihenkilöt delegoivat tehtäviä tarpeen mukaan muille henkilöille projektin eri vaiheissa. Tarvittaessa käytettiin apuna asiantuntijoita yhtiön ulkopuolelta.

Sulautumisprosessi on monivaiheinen ja eri vaiheet toteutettiin kohdeyrityksessä lakien ja asetusten mukaisesti. Sulautuvan yhtiön omat osakkeet mitätöitiin ennen sulautumissuunnitelman laatimista tammikuussa 2013 ja molempien yhtiöiden hallitukset hyväksyivät sulautumissuunnitelman helmi-

kuussa 2013. Emoyhtiön omistaessa kaikki sulautuvien yhtiöiden osakkeet, kyseessä oli sisaryhtiösu-lautuminen ja sulautumisvastiketta ei siis annettu. Riippumattoman asiantuntijan lausunnon antoi hyväksytty tilintarkastaja KPMG Oy:stä helmikuussa 2013 ja emoyhtiön ollessa ainoa osakkeenomis-taja, emoyhtiö suostui siihen, että lausunto annettiin vain siitä onko sulautuminen omiaan vaaran-tamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Sulautumissuunnitelma rekisteröitiin Patentti- ja Rekisterihallituksen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti helmikuun lopulla 2013. Velkojen kuulutusta haettiin samanaikaisesti sulautumissuunnitelman rekisteröinnin kanssa. Sulautumisen yhteydessä päätettiin laajentaa yhtiön toimialaa ja sulautuvan yhtiön brändi säilytettiin aputoiminimessä. Yli-määräiset hallitusten kokoukset pidettiin huhtikuussa sulautumisesta päättämiseksi, jotta sulautumi-sen täytäntöönpanoa voitiin hakea toukokuussa 2013. Lopputilitys saatiin tehtyä syyskuussa ja tar-vittavat allekirjoitukset tehtiin lokakuussa sekä toimittiin tiedot Patentti- ja Rekisterihallitukseen. Kaikki sulautumismenettelyn vaiheet kyettiin siis tekemään Patentti- ja rekisterihallituksen aikataulu-jen mukaisesti aikataulujen kireydestä huolimatta. Sattumien kautta tuli esille, että Patentti- ja Re-kisterihallituksessa ilmeni ruuhkaa kesällä, joten se aiheutti lisäkiirettä muun muassa kirjeiden lähet-tämiseen velkojille huhtikuun lopussa. Sulautumisen aikatauluja laadittaessa tuleekin ottaa huomi-oon, että viivästystä voi aiheutua myös itsestä riippumattomista seikoista esimerkiksi PRH:n ruuh-kautuessa käsiteltävien asioiden yhtäaikaisesta vireille tulosta johtuen. Sulautumisessa noudatettiin osakeyhtiölain 16. luvun säännöksiä sekä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52a-52b §:n säännöksiä. Sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyivät vastaanottajalle kirjanpitoarvoistaan.

OYL 16:6 §:n mukaan sulautumista voivat vastustaa velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen sulautumissuunnitelman rekisteröintiä. Riippumattoman asiantuntijan lausunnon mukaan vastaanot-tajan velkojen maksu ei ollut kohdeyrityksessä vaarassa, joten kirjeet lähetettiin ainoastaan sulautu-van yhtiön olemassa oleville ja tunnetuille velkojille lain vaatimusten mukaisesti. Usein kirjeitä lähe-tetään liian suurelle joukolla velkojia yrityksen toimittajarekisterin mukaisesti selvittämättä vallitse-vaa tilannetta. Tällöin kirjeiden käsittely aiheuttaa turhia postituskuluja sekä työllistää toimistohenki-lökuntaa tarpeettomasti. Yritys X:n tapauksessa kirjeet lähetettiin vain sulautuvan yhtiön velkojille ja lähettävien kirjeiden määrä jäi muutamiin kymmeniin. Kukaan velkojista ei vastustanut sulautumista joten sulautumismenettelyn läpivienti ei vaikeutunut siltäkään osin.

Absorptiosulautumisessa osakepääomaa on mahdollista korottaa, mutta kohdeyrityksessä sitä ei kat-sottu tarpeelliseksi. Kaikki sulautumismenetelmän vaiheet saatiin toteutettua suunnitelmien mukaan ja tähän päästiin huolellisen ennakkosuunnittelun, aiemmista sulautumisista saatujen kokemusten sekä henkilökunnan uurastamisen ja asiaan sitoutumisen ansiosta. Sulautumismenettelyn osalta siis haasteellisinta oli aikataulussa pysyminen. Muita haasteita syntyi lähinnä hallitusten jäsenten allekir-joitusten saamisessa pöytäkirjoihin jäsenten ollessa eri maista. Tämäkin seikka osaltaan vaikutti ai-kataulun kireyteen.

5.2 Kokemukset sulautumisesta

Kokemuksia fuusion valmistelusta ja toteutuksesta sekä fuusion toteutumisen jälkeisistä vaikutelmista pyrittiin kartoittamaan kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla harkinnanvaraisesti valitulta joukolta. Kyselylomake (liite 2) toimitettiin kymmenelle valitulle henkilölle sähköpostitse ja sen lisäksi osaa haastateltiin henkilökohtaisesti. Kyselyyn vastasi yhdeksän henkilöä. Kyselyn avulla pyrittiin muun muassa selvittämään missä vaiheessa saatiin tietoa tulossa olevasta fuusiosta ja koettiin koettavan olevan riittävää. Tarkennuksena tiedusteltiin kommunikoinnista emoyhtiön kanssa projektin aikana. Emoyhtiön rooli oli lähinnä toimiminen toimeksiantajana ja IT -asioiden koordinoijana, joten kommunikointi ja viestintä emoyhtiön suunnasta liittyen sulautumismenettelyyn oli vähäistä ja ensivaiheessa olikin epäselvää onko kyseessä IT -järjestelmiin liittyvä yhdentyminen vai juridinen yhtiöitten yhdistyminen. Kommunikointi emoyhtiön kanssa tapahtui englanniksi ja vaati näin ollen paneutumista oikeaan terminologiaan. Oikean terminologian käyttö ja varmistuminen siitä, että puhuttiin samasta asiasta, oli ensiarvoisen tärkeää sulautumisprosessin kaikissa vaiheissa, jotta asiat osattiin hoitaa paikallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kansainvälisissä yrityksissä voi helposti syntyä sekaannuksia kun kommunikointikielenä on kenties molemmille osapuolille muu kuin äidinkieli. Vastausten mukaan sulautumisesta tiedotettiin varhaisessa vaiheessa ja pääsääntöisesti tiedonsaanti fuusiosta koettiin riittäväksi. Lähinnä tiedottaminen käytännön asioista koettiin puutteelliseksi sulautuvan yhtiön henkilökunnan osalta. Sulautuvan osapuolen henkilöstön osalta tämä on luonnollista sillä sulautuminen usein merkitsee mm. muutoksia totutuissa työtavoissa, mahdollisia muutoksia IT -järjestelmien käytössä ja fyysisessä työympäristössä. Myös epävarmuus tulevaisuudesta liittyy usein sulautumiseen ja siksi odotukset tiedonsaannille ovat korkeat.

Kyselyn avulla yritettiin saada selville millaiset asiat koettiin haasteellisiksi ja mitkä puolestaan koettiin helpoiksi. Yksi haasteellisista tehtävistä oli projektiryhmän ja emoyhtiön informoiminen siitä kuinka fuusio tulee toteuttaa suomalaisen lainsäädännön näkökulmasta eli millaisia eri vaiheita fuusioon sisältyy ja millaisia aikatauluvaatimuksia fuusion toteuttamiseen liittyy. Lain asettamat aikarajat loivat myös oman haasteensa fuusioprojektin läpiviemiselle. Fuusion myötä sulautuva yhtiö siirtyi käyttämään vastaanottavassa yhtiössä käytössä ollutta SAP -toiminnanohjausjärjestelmää ja tämäkin koettiin haasteelliseksi. Järjestelmän käyttöönottamiseksi sulautuvan yhtiön asiakas- ja toimittajarekistereitä verrattiin vastaanottavan yhtiön rekistereihin ja tarvittavat uudet asiakkaat ja toimittajat perustettiin järjestelmään. Muita läpikäytäviä ja siirrettäviä asioita oli muun muassa tuotenimikkeet, varastojen siirto sekä avointen myynti- ja ostotilausten siirto.

Fuusion toteuttamisen osalta koettiin helpoiksi omiin normaaleihin työtehtäviin liittyvien asioiden hoitaminen, jossa auttoi oma ammattitaito ja osalla aiempi kokemus fuusioihin osallistumisesta. Sulautuvan yhtiön helppo rakenne ja keskittyminen yhteen tuotelinjaan helpottivat fuusion valmistelua ja toteutusta. Ammattitaitoisten ja avulaiden kollegoiden avun koettiin auttavan fuusioon liittyvien tehtävien hoidossa. Yhteistyö sulautuvan ja vastaanottavanyhtiön henkilöstön kesken sujui hyvin ja sitä varmasti edesauttoi kuuluminen entuudestaan samaan konserniin.

Seikkoja, joiden koettiin hankaloittaneen tai hidastaneen työskentelyä jossakin vaiheessa, oli epätie-toisuus mitä pitää tehdä ja milloin, ajoittaiset tietoliikenneyhteysongelmat ja puutteelliset tiedot SAP-toiminnanohjausjärjestelmästä. Sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön hallituksen jäsenten työskente-ly eri valtioissa aiheutti myös lisäjärjestelyjä sekä hidasti allekirjoitusten saamista pöytäkirjoihin.

Kyselyssä tiedusteltiin ominaisuuksia, joiden vastaajat kokivat edesauttaneen fuusion valmistelussa ja toteutuksessa. Vastauksissa esille tulleita ominaisuuksia olivat aiempi kokemus projektityöskente-lystä ja fuusiosta, pitkä kokemus alalta, yhteistyökyky, halu oppia uutta, oma-aloitteisuus sekä ai-empi kokemus käytettävistä IT -järjestelmistä ja toimintatavoista. Tällaisten ominaisuuksien kartoit-tamisella voidaan katsoa olevan merkitystä kun valitaan henkilöitä kyseisen kaltaisten projektien lä-piviemiseen.

Fuusion valmistelu ja toteutus vaatii aikaa ja osa henkilöstöstä työskenteli fuusioon liittyvien tehtävi-en parissa koko alusta loppuun aina tarpeen mukaan. Muutamien kohdalla osallistuminen ajoittui ai-noastaan toteutuksen loppuvaiheeseen. Sulautumisprosessi vaatii aina huolellista valmistelua ja val-misteluun ja toteutukseen tarvittava työmäärä on riippuvainen mm. sulautuvan yhtiön koosta, toimi-alasta ja toiminnan luonteesta. Tässä tapauksessa sulautuva yhtiö oli rakenteeltaan yksinkertainen ja se osaltaan helpotti sulautumista. Vastaanottavan yhtiön toiminnanohjausjärjestelmä haluttiin ot-taa käyttöön heti sulautumisen toteuduttua, joten tämän mahdollistamiseksi jouduttiin tekemään paljon valmisteluja ennen lopullista sulautumispäivää. Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto työllisti muutamia henkilöitä ja heidän työtaakkansa lisääntyi siinä määrin, että jouduttiin turvautu-maan ylitöiden tekemiseen muutaman kuukauden aikana. Sulautumisprosessiin käytettyä aikaa ei seurattu erikseen, joten kyselyssä esiin tulleet aika-arviot olivat summattaisia ja vaihtelivat viikosta puoleentoista kuukauteen. Eniten aikaa vieneet tehtävät liittyivät tietojen käsittelyyn ja saattamiseen uuteen toiminnanohjausjärjestelmään. Sulautumismenettelyyn liittyvät tehtävät ja henkilöstöhallinto-jen yhtenäistämiseen liittyvät asiat vaativat myös runsaasti työaikaa. Sulautumisen kanssa samanai-kaisesti ajoitettu sekä sulautuvan että vastaanottavan yhtiön muutto uusiin yhteisiin toimitiloihin työllisti koko henkilöstöä muutamien viikkojen aikana. Näin sulautuvan yhtiön henkilöstö konkreetti-sesti yhdistyi vastaanottavan yhtiön henkilöstöön ja keskinäinen tutustuminen sekä yhteistyö helpot-tuivat.

Yrityksen ulkopuolisen avun tarve oli vähäistä ja tarvittava juridinen apu saatiin lakiasiantoimistosta ja tilintarkastajilta. Muu ulkopuolinen apu SAP- toiminnanohjausjärjestelmän integrointiin ja käyt-töönottoon liittyen saatiin konsernin eri yksiköistä kuten esimerkiksi IT -osastolta.

Vinkkeinä vastaavanlaisen sulautumisen toteuttamisessa huomioonotettavaksi vastaajat esittivät sel-keää toimeksiantoa emoyhtiön suunnalta, avointa tiedottamista käytännön asioista ja projektin ete-nemisestä. Koulutusta uusien työkalujen kuten toiminnanohjausjärjestelmän käyttöön olisi kaivattu jo aiemmassa vaiheessa ja kaikille sitä työssään jossain vaiheessa tarvitseville. Henkilökunnan koulu-tustarpeen kartoittaminen tulisikin ottaa huomioon riittävän varhaisessa vaiheessa.

Kyselyllä haluttiin myös selvittää kokemuksia ja tuntemuksia pian fuusion toteutumisen jälkeen. Tärkeänä koettiin kouluttamistarve jos työssä tarvittavat ohjelmat tai työtavat muuttuvat. Ennakkosuunnitteluun ja realistiseen aikataulutukseen tulisi kiinnittää huomiota, jotta odottamattomilta yllätyksiltä vältyttäisiin. Tiedottamisen tärkeyttä henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille painotettiin sekä keinot sulautuvan yhtiön henkilöstön kotiuttamiseksi uuteen yhtiöön tulisi ennakkosuunnitella ja toteuttaa heti sulautumisen toteuduttua.

Hyötynä sulautumisesta nähtiin vastaanottavan yhtiön liiketoiminnan kasvu ja tuotelinjojen keskinäisen kilpailun poistuminen. Toimittaessa saman yrityksen nimissä tuotelinjat täydentävät valikoimaa ja tarjoavat asiakkaille vaihtoehtoja. Henkilöstöressurssien käytön optimointiin luotettiin ja tiedon jakamisen kollegoiden kesken uskottiin helpottuvan fuusion myötä. Hallinnollisten päällekkäisyyksien poistumista ennakoitiin ja asioiden keskittämisen myötä nähtiin mahdollisuus tehokkuuden lisääntymiseen. Suurempana hyötyjänä pidettiin yritystä ja henkilökohtaisella tasolla hyötynä nähtiin yhteistyön lisääntyminen kollegoiden kanssa sekä kokemuksen saanti fuusion valmistelusta ja toteuttamisesta. Henkilökohtaisella tasolla muutoksen katsottiin luovan uusia haasteita ja mahdollisuuksia.

Kyselyssä vastaajien haluttiin antavan arvosanan asteikolla 4-10 siitä miten fuusion toteuttamisessa onnistuttiin ja vastausten keskiarvoksi tuli 7,5. Perusasioiden katsottiin sujuneen hyvin eikä esimerkiksi merkittäviä toimituskatkoja syntynyt sulautumisen astuttua voimaan. Arvosanaa heikensi lähinnä suunnitteluvaiheen ja alkuinformaation puutteellisuus, tunne tiedottamisen puutteellisuudesta ja koulutuksen vähyys.

6 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Sulautumisessa on kyse kahden tai useamman yhtiön yhdistymisestä, jossa yhtiöiden varat ja velat yhdistyvät. Sulautuvan yhtiön toiminta päättyy ja yrityksen olemassaolo juridisesti päättyy. Toiminta jatkuu vastaanottavassa yhtiössä. Sulautuminen on yksi olemassa olevista yritystoiminnan uudelleenjärjestelykeinoista ja sen tavoitteena voi olla toiminnan laadun ja toimintaedellytysten tehostaminen, kustannustehokkuuden lisääminen ja sisaryhtiösulautumisessa konsernirakenteen purkamisen ja liiketoiminnan keskittäminen yhteen yhtiöön.

Yleisimpiä sulautumistapoja ovat absorptiosulautuminen (sulautuva yhtiö purkautuu ja toiminta jatkuu vastaanottavassa yhtiössä) ja kombinaatiosulautuminen (kaksi yhtiötä sulautuu ja perustaa yhdessä uuden yhtiön). Tässä tutkimuksessa sulautuminen tapahtui sisaryhtiösulautumisena, jossa emoyhtiön omistamat kaksi tytäryhtiötä sulautuivat keskenään. Näin ollen emoyhtiön tytäryhtiöiden määrä väheni yhdellä ja jäljelle jääneen tytäryhtiön koko kasvoi.

Sulautumismenettely on monivaiheinen ja alkaa sulautumissuunnitelman laatimisella. Patentti- ja rekisterihallituksen jaottelun mukaan sulautuminen voidaan jakaa neljään vaiheeseen, jotka ovat sulautumissuunnitelman rekisteröinti, velkojien kuulusmenettely, sulautumissuunnitelman täytäntöönpano ja lopputilitys. OYL 16 luvussa määritellään mm. mitä tietoja sulautumissuunnitelman tulee sisältää ja millaisia asiakirjoja tarvitaan sulautumissuunnitelman liitteiksi. Sulautumismenettelyyn liittyy erilaisia määräaikoja, joita tulee noudattaa jotta sulautuminen ei raukea. Esimerkiksi sulautumissuunnitelma on rekisteröitävä kuukauden kuluessa sen allekirjoittamisesta ja velkojien kuulusmenettelyn on tapahduttava 4 kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä.

Osakeyhtiölaki ei anna ohjeita sulautumisen kirjanpidon hoitamiseen ja kirjanpito tuleekin hoitaa noudattaen hyvää kirjanpitoa. Kirjanpidossa yhtiöiden yhdistäminen tapahtuu sulautumistilin kautta. Kirjanpidon näkökulmasta on tärkeää selvittää mistä arvosta sulautuvan yhtiön omaisuus- ja velkaerät arvostetaan. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää käypiä arvoja tai kirjanpitoarvoja. Koska kirjanpitolaki ei määrittele käypää arvoa, sulautuvan yhtiön lopputilityksen kirjanpitoarvojen käyttö sulautumistilillä on selkeämpää. Mahdollinen fuusiovoitto kasvattaa omaa pääomaa ja fuusiotappio lisää omaisuuden hankintamenoja.

Kaikenlaisissa yritysjärjestelyissä erilaisten verolakien huomioonottaminen on tärkeää veroseuraamusten välttämiseksi. Tietyin edellytyksin sulautuminen on verovapaata sekä tulo- että varainsiirtoverotuksessa, joten verottomuuden edellytykset tulee selvittää. Toisaalta elinkeinoverolain 52a-b §:n säännösten noudattamatta jättäminen voi synnyttää osakkeenomistajille veronalaista luovutusvoittoa, joten myös EVL:n säännökset tulee huomioida. Sulautumisen suunnittelussa tuleekin turvautua esimerkiksi tilintarkastajien tai lakiasiantuntijoiden konsultointiin erilaisissa verotukseen ja juridiikkaan liittyvissä kysymyksissä. (Honkamäki ym. 2010, 135-138)

Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli kokonaisvaltaisen käsityksen luominen sulautumisesta ja sen toteuttamisesta. Tavoitteeseen pääsemiseksi sulautumista on esitelty eri lähdeaineistojen mate-

riaaliin tukeutuen esittelemällä eri sulautumistyyppit ja sulautumismenettelyn vaiheet. Lisäksi aihetta on lähestytty hieman kirjanpidon ja verotuksen näkökulmasta. Eri sulautumistyyppien tuntemus auttaa valitsemaan kulloiseenkin tilanteeseen sopivimman vaihtoehdon. Sulautumismenettelyn vaiheiden tuntemus edesauttaa prosessin eteenpäin viemisessä ja muodostaa kokonaiskuvan mitä kaikkea menettelyn eri vaiheissa tulee huomioida.

Tutkimuksen toissijaisena tavoitteena oli selvittää millaisia haasteita sulautumisen läpiviemi asettaa sulautumisprosessiin osallistuville henkilöille. Kokemusten esilletuomisen toivotaan auttavan niin kohdeyritystä kuin sulautumista suunnittelevia yrityksiä huomaamaan millaisiin haasteisiin sulautumiseen valmistautuessa tulee kiinnittää erityistä huomiota prosessin onnistumisen varmistamiseksi.

Yritys X:ssä sulautumismenettely onnistuttiin viemään läpi suunnitelmien mukaisesti eikä menettelyn eri vaiheissa ilmaantunut ennakoimattomia tilanteita. Lakisääteiset aikataulurajoitteet otettiin huomioon, jotta sulautumismenettely ei rauennut ja jouduttu aloittamaan alusta. Yritys X:n kohdalla onnekkaan sattuman kautta saatiin tietoon riittävän ajoissa Patentti- ja Rekisterihallituksen ruuhkautuminen, joten omaa aikataulua pystyttiin kiristämään sopivasti. Kannattaakin selvittää aika ajoin sulautumismenettelyn eri vaiheissa, ettei aikataulu petä itsestä riippumattomista syistä. Hyvä ennakkosuunnittelu ja valmistelu auttavat yritysjärjestelyn läpiviemisessä sekä sulautumisen valmistelu ja toteutus helpottuu, jos ainakin osalla projektiin valituista henkilöistä on aiempaa kokemusta vastaavallisista tilanteista ja työtehtävistä.

Sulautumismenettelyyn liittyy lukuisia juridisia asioita, joten ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttäminen on suositeltavaa. Monien eri lakien noudattaminen ja huomioon ottaminen normaaleista työtehtävistä poikkeavassa tilanteessa vaatii erikoisosaamista ja siksi tilintarkastajien ja lakiasiantuntijoiden asiantuntemuksen hyödyntämisen tärkeys korostuu sen mukaan mitä suuremmista ja rakenteeltaan monimutkaisemmista yhtiöistä sulautumisesta on kyse.

Yritys X:ssä sulautumistyyppinä oli sisaryhtiösulautuminen ja sulautuvan yhtiön pieni koko ja rakenteen yksinkertaisuus helpottivat sulautumisen valmistelua ja toteuttamista. Sulautumisen avulla konsernirakennetta saatiin yksinkertaistettua ja toivottujen kustannussäästöjen aikaansaamisesta tuloksia nähtäneen tulevana vuonna. Emoyhtiön kannalta ajateltuna yhden tyttären poistuessa myös yksi raportointiyksikkö väheni joten raportointi helpottui. Lopputulokseen voidaan olla tyytyväisiä ja sulautumismenettelyn onnistuneesta läpiviennistä saatiin arvokasta kokemusta ja tietotaitoa mahdollista uutta sulautumista silmälläpitäen.

LÄHTEET

- AALTOLA, Juhani ja VALLI Raine 2010. *Ikkunoita tutkimusmetodeihin*. 3. painos. Jyväskylä. PS-Kustannus.
- BLUMMÉ, Nils, PITKÄNEN, Tomi, RAUNIO, Merja ja ÄÄRILÄ, Leena 2001. *Yritystoiminnan uudelleenjärjestely*. Helsinki. KHT-Media Oy.
- ERKKILÄ, Kaija Katariina 2001. *Haltuunoton ja yhdistämisen haasteet*. Helsinki. WSOY.
- ESKOLA, Jari ja SUORANTA Juha 2008. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere. Osuuskunta Vastapaino.
- HONKAMÄKI, Tuomas ja PENNANEN, Matti 2010. *Yritysjärjestelyjen käsikirja – kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus*. Helsinki. WSOYpro Oy
- IMMONEN, Raimo ja NUOLIMAA, Risto 2012. *Osakeyhtiöoikeuden perusteet*. 2.painos. Helsinki. Talentum.
- JÄRVENOJA, Markku 2003. *Yritysjärjestelyjen verotus*. Helsinki. WSOY.
- KATRAMO, Mikko, LAURIALA, Jari, MATINLAURI, Ismo, NIEMELÄ, Jaakko, SVENNAS, Karin ja WILKMAN, Nina 2011. *Yrityskauppa*. 1. painos. Helsinki. WSOY Pro Oy.
- MANNINEN, Petri 2001. *Yritys vaihtaa omistajaa – sukupolvenvaihdos ja yrityskauppa käytännössä*. Helsinki. WSOY.
- MÄHÖNEN, Jukka ja VILLA, Seppo 2013. *Osakeyhtiöoikeus käytännössä*. 1. painos. Helsinki. Sanoma Pro Oy.
- OJASALO, Katri, MOILANEN, Teemu ja RITALAHTI, Jarmo 2009. *Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan*. Helsinki. WSOYpro.
- REINIKAINEN, Mikko, PELKONEN, Jussi ja LYDMAN, Kari 2007. *Uusi osakeyhtiölaki*. Helsinki. Tietosanoma Oy.
- TOMPERI, Soile 2011. *Kehittyvä kirjanpito*. 13. painos. Helsinki. Edita Prima Oy.
- UKKOLA, Outi ja VILPPULA, Taru 2004. *Yrityksen omistus muutoksessa – sukupolvenvaihdos, yhtiömuoto, verotus*. Helsinki. Edita Publishing Oy.
- Patentti- ja rekisterihallitus. [verkkojulkaisu]. *Osakeyhtiöiden sulautumisen ilmoittaminen kaupparekisteriin*. [viitattu 2013-01-08] Saatavissa: <http://www.prh.fi/print/fi/kaupparekisteri/ossakeyhtio/muutokset/sulautuminen.html>
- Verohallinto. [verkkojulkaisu]. *Varainsiirtoveron maksaminen*. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Maksaminen/Varainsiirtoveron_maksaminen
- Verohallinto. [verkkojulkaisu]. *Yritysjärjestelyt*. [viitattu 2013-03-11] Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Yritysjarjestelyt\(10176\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Yritysmuodon_muutos_ja_yritysjarjestelyt/Yritysjarjestelyt(10176))

SAATEKIRJE

Hei!

Tämä kyselylomake liittyy opinnäytetyöhöni, jonka aiheena on kevään 2013 aikana toteutettu yritysfuusio. Opinnäytetyössä pyritään selvittämään miten fuusion valmistelu ja toteutus koettiin Yritys X:ssä ja kuinka paljon se työllisti toteutukseen osallistuneita henkilöitä.

Kyselylomake on jaettu 10 henkilölle. Tuloksia analysoitaessa yksittäiset henkilöt pysyvät anonyymeina. Tutkimustulosten luotettavuuden saavuttamiseksi toivon teidän vastaavan kaikkiin kysymyksiin ja kertovan mielipiteenne ja ajatuksenne avoimesti. Vastaukset voi toimittaa allekirjoittaneelle joko sähköisesti tai henkilökohtaisesti. Palautathan vastauksesi minulle viimeistään **30.9.2013**.

Kyselyn tulokset julkaistaan Theseuksessa osana opinnäytetyötäni vuoden 2013 lopussa.

Kiitos, että käytät aikaasi kyselyyn vastaamiseen ja näin edesautat minua opinnäytetyöni valmistumisessa!

Tuija Niskanen
Savonia Ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

LIITE 2 KYSELYLOMAKE

Taustatiedot

- Ikä 21-30 31-40 41-50 51-64
- Asiantuntemus fuusiossa Talous Myynti IT Muu, mikä
- Työkokemus alalta/vuotta 0-2 v 3-5 v 6-10 v yli 10 v
- Työkokemus yrityksessä 0-2 v 3-5 v 6-10 v yli 10 v
- Asema yrityksessä Esimies Työntekijä
- Asema fuusiossa Varsinaisen projektiryhmän jäsen
 Toteutukseen osallistuja jäsen
- Edustamasi yritys fuusiossa Vastaanottava yritys Sulautuva yritys
 Konserni
- Aiempi kokemus fuusiosta kerran kaksi kertaa useammin ei ker-
 taakaan

Fuusioon valmistautuminen ja toteutus

- Miten ja milloin sait tietoa tulevasta fuusiosta?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Miten koit tiedonsaannin alkuvaiheessa? Oliko aikataulullisesti ja asiasisällöllisesti riittävä, puutteellista tms.? Jos koit puutteita, niin tarkenna mitä jäit kaipaamaan.** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Työtehtäväsi fuusion osalta:** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Mikä oli haastavaa fuusion valmistelussa ja toteutuksessa?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Mikä oli helppoa fuusion valmistelussa ja toteutuksessa?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Tuliko eteen vaikeuksia, jotka hankaloittivat tai hidastivat työskentelyäsi? Miten?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Millaiset henkilökohtaiset ominaisuudet tai työkokemuksen mukanaan tuoma tietous edesauttoivat tehtävässä suoriutumisessa?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Miten paljon fuusion valmistelu ja toteutus vei työaikaasi? Anna arvio työpäivinä (7,5 h/pv)** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Millä ajanjaksolla olit mukana fuusion valmistelussa ja toteutuksessa? (esim. 1.1.2013–30.6.2013)** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Miten viestintä ja kommunikointi onnistui emoyhtiön / muiden projektinjäsenten kanssa ja jos ilmeni ongelmia, niin millaisia?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Tarvitsitko yrityksen ulkopuolista apua tehtävissäsi? Jos tarvitsit, niin millaisissa asioissa? Mistä sait apua ja miten?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Tuleeko mieleesi asioita, jotka olisi voitu toteuttaa tai valmistella toisin?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Kokemuksia fuusion toteutumisen jälkeen

- Onko fuusion toteutumisen jälkeen ilmennyt odottamattomia / odotettavissa olleita ongelmia? Jos on, niin millaisia?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Mihin asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota fuusion valmistelussa jos päädyttäisiin uuteen fuusioprosessiin?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Mitä hyötyä näet fuusiosta olevan yritykselle?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
- Mitä hyötyä näet fuusiosta olevan itsellesi / osastollesi?** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

17. **Miten fuusion toteuttaminen mielestäsi onnistui? Minkä arvosanan antaisit asteikolla 4-10? Perustele**

18. **Minkä asioiden koet menneen hyvin? Perustele.** Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Muita kommentteja Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

TÄYTTÄKÄÄ AINOASTAAN MUUTTUNEET TIEDOT

Yritysmuodon muutos	
Nykyinen yritysmuoto	Uusi yritysmuoto

Verohallinnolle tästä ilmoituksesta lisätietoja antava henkilö tai yritys, esim. tilitoimisto		
Nimi	Yritys- ja yhteisötunnus	
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

Kauppa- tai säätiörekisterille tästä ilmoituksesta lisätietoja antava henkilö ja/tai yritys (asiamies)		
Yrityksen nimi	Henkilön nimi	
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Matkapuhelin	
Faksi	Sähköposti	

Lisätietoja

YRITYSMUOTOKOHTAISET LIITELOMAKKEET

Täyttäkää yksi seuraavista lomakkeista, jos muutos- tai lopettamisilmoitus koskee kauppa- tai säätiörekisterin tietoja.

☐	MUUTOSILMOITUS KAUPPAREKISTERIIN, OSAKEYHTIÖ/JULKINEN OSAKEYHTIÖ	☐	SULAUTUMIS- / JAKAUTUMISILMOITUS KAUPPAREKISTERIIN, OSAKEYHTIÖ/JULKINEN OSAKEYHTIÖ
☐	MUUTOSILMOITUS KAUPPAREKISTERIIN, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ/VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ/ JULKINEN VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ	☐	MUUTOS- / LOPETTAMISILMOITUS SÄÄTIÖREKISTERIIN
☐	MUUTOSILMOITUS KAUPPAREKISTERIIN, MUUT YRITYSMUODOT		
☐	LOPETTAMISILMOITUS KAUPPAREKISTERIIN		

Täyttäkää myös lomakkeen sivut 3-4, jos olette ilmoittaneet muutoksen tai lopettamisen sivulla 1 arvonnalisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai vakuutusmaksuverovelvollisuuteen.

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Henkilötietolain 24 §:n mukainen informaatio lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä on saatavissa Internetistä osoitteesta www.ytj.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

Verohallintoon ilmoitettava postiosoite		
☐ Merkitkää rasti ruutuun, jos postiosoite on sama kuin sivulla 1 ilmoitettu yleiseen käyttöön tarkoitettu osoitetieto. ☐ Muussa tapauksessa täyttäkää alla olevalle riville osoitetiedot.		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Verohallintoon ilmoitettava uusi päätoimiala

Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautuminen	
Ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	Ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ostoista tai omasta käytöstä
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
Ulkomainen elinkeinonharjoittaja ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	vain ilmoituksenantovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
☐ Harjoittaa ainoastaan alkutuotantoa	

Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen		
Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja (AVL 12 ja 30 §)	Vähäisen liiketoiminnan harjoittaja, yleishyödyllinen yhteisö tai uskonnollinen yhdyskunta (AVL 12.1 §)	
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	
Ulkomainen elinkeinonharjoittaja (AVL 12.2 §)	Ulkomainen kaukomyynti (AVL 63 a §)	Yhteisöhankkija (AVL 26 f §)
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ (pv.kk.vvvv - pv.kk.vvvv)
Alkutuottaja hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi		
☐ alkaen, pvm		
Tilikauden liikevaihto (AVL 3 §)	euroa	

Ei katso olevansa arvonlisäverovelvollinen, perustelut		
☐ Vähäinen toiminta ALV 3 §	☐ Rahoituspalvelut ALV 41 §	☐ Yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdyskunnan arvonlisäveroton toiminta ALV 4-5 §
☐ Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut AI V.34 §	☐ Vakuutuspalvelut ALV 44 §	☐ Muu veroton toiminta, mikä?
☐ Sosiaalihuoltopalvelut ALV 37 §	☐ Esiintymispalkkiot tai tekijänoikeuskorvaukset ALV 45 §	☐
☐ Koulutuspalvelut ALV 39 §	☐ Kiinteistöluovutukset ALV 27 §	☐

Tilinumero	
IBAN	BIC

Arvonlisäverovelvollisuuden lopettaminen		
Lopettaa arvonlisäverollisen toiminnan	Arvonlisäverovelvollisuus päättynyt, koska	
☐ Liiketoiminta loppunut, pvm	☐ Alkutuotanto loppunut, pvm	☐ liikevaihto on vähäinen
Hakeutuminen päättyy		
☐ Vähäinen liiketoiminta, pvm	☐ Alkutuottajan vähäinen liiketoiminta, pvm	☐ Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja, pvm
☐ Yhteisöhankkija, pvm	☐ Ulkomaalainen elinkeinotoiminnan harjoittaja, pvm	☐ Ulkomaalainen kaukomyyjä, pvm
Toiminnan viimeiseltä kalenterikuukaudelta verovelvollisen haltuun jääneistä tavaroista ja palveluista suoritettavan veron määrä euroina (myös sentit)	Verovelvollisen veloittamatta tai kertymättä olleista myyntihinnoista lopettamiskaudelta suoritettavan veron määrä euroina (myös sentit)	
Onko vero ilmoitettu lopettamiskaudelta annetussa kausiveroilmoituksessa?	Ei jäänyt veloittamatonta tai kertymätöntä myyntiä	
☐ kyllä ☐ ei	☐ Haltuun ei jäänyt tavaroita	☐

Tiedot liiketoiminnan jatkajasta (esim. vrtvksen ostaja, konkurssipesä)		
Onko liikeomaisuus myyty liiketoiminnan jatkajalle?		
☐ kyllä ☐ ei		
Jatkajan täydellinen nimi tai toiminimi		Yritys- ja yhteisötunnus tai henkilötunnus
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Osoitetiedot toiminnan lopettamisen jälkeen		
Postiosoite toiminnan lopettamisen jälkeen	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Ulkomaan postiosoite ja valtio	

Palkanmaksun muutosta koskevat tiedot	
Ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi	Ilmoittautuu merityötuloa maksavaksi työnantajaksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm

Palkanmaksun lopettaminen	
Lopettaa säännöllisesti palkkoja maksavana työnantajana	Lopettaa merityötuloa maksavana työnantajana
☐ Viimeinen palkanmaksupäivä	☐ Viimeinen palkanmaksupäivä

Ennakkoperintärekisterin muutos / lopettaminen	
Hakeutuu ennakkoperintärekisteriin (EPL 25 §)	Lopettaa ennakkoperintärekisteröitynä
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm

Ennakkoveron määräämistä koskevat tiedot	
Ensimmäisen tilikauden arvioitu liikevaihto euroa	Ensimmäisen tilikauden arvioitu verotettava tulo euroa

Ennakkovero toimintaa lopetettaessa	
☐ Hakee ennakkoveron poistamista	
☐ Hakee ennakkoveron alentamista	
Viimeisen tilikauden tilinpäätös tai muu laskelma on aina liitettävä mukaan.	

Vakuutusmaksuverovelvollisuuden muutos / lopettaminen	
Ilmoittautuu vakuutusmaksuverovelvolliseksi	Lopettaa vakuutusmaksuverovelvollisena
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm

Lisätietoja

Osakeyhtiö / julkinen osakeyhtiö

TOIMINIMI (täyttäkää aina)	
Sulautumisen vastaanottava yhtiö / Jakautuva yhtiö / Kombinaatiosulautumisessa syntyvä yhtiö	
Yhtiön nimi	Yritys- ja yhteisötunnus
Sulautuvat yhtiöt / Jakautumisen vastaanottavat yhtiöt / Perustettavat yhtiöt	
Yhtiön nimi	Yritys- ja yhteisötunnus

Täyttäkää vaiheittain (I vaihe, II vaihe, III vaihe) sen mukaan mikä vaihe / vaiheet sulautumisesta / jakautumisesta nyt ilmoitetaan

I VAIHE, SUUNNITELMA (ilmoitettava 1 kk kuluessa suunnitelman allekirjoittamisesta)	
Sulautumistyyppi:	
tavallinen sulautuminen	tytäryhtiösulautuminen
	kombinaatiosulautuminen
Jakautumistyyppi:	
kokonaisjakautuminen	osittaisjakautuminen
Aikataulu	
Suunnitelman allekirjoituspäivä	Suunniteltu täytäntöönpanopäivä (ohjeellinen)
Vastaanottavan yhtiön uusi toiminimi, rinnakkaistoiminimet ja aputoiminimet ilmoitetaan lomakkeella Y4	
Kombinaatiosulautumisessa tai jakautumisessa perustettavien yhtiöiden rinnakkaistoiminimet ja aputoiminimet	
Yhtiön rinnakkais- ja aputoiminimi	

II VAIHE, KUULUTUSHAKEMUS (haettava 4 kk:n kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä)	
Ilmoittakaa kuulutusta hakeva / hakevat yhtiöt lomakkeen alkuosassa	
Haetaan kuulutusta velkojille	☐

III VAIHE, TÄYTÄNTÖÖNPANO (ilmoitettava 6 kk:n kuluessa päätöksestä)
Täytäntöönpano
Ilmoitetaan sulautuminen / jakautuminen täytäntöönpantavaksi
Täytäntöönpanon toivottu rekisteröintipäivä
Päivämäärä

Kombinaatiosulautumisessa ja jakautumisessa perustettavista uusista yhtiöistä täytetään lisäksi lomake Y1 ja PRH:n liitelomake 1.

TODISTUS KUULUTUKSEN TIEDOKSIANNOSTA VELKOJILLE
Kuulutus on annettu kirjallisesti tiedoksi osakeyhtiölain säättämässä määräajassa kaikille niille kuulutetun yhtiön velkojille, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumis-/jakautumissuunnitelman rekisteröintiä tai vaihtoehtoisesti
Kuulutetulla yhtiöllä ei ole tunnettuja velkoja.
Päivämäärä
Allekirjoitukset nimenselvennyksin (kunkin kuulutetun yhtiön yksi hallituksen jäsen / toimitusjohtaja, tytäryhtiösulautumisessa vastaanottavan yhtiön hallituksen jäsen / toimitusjohtaja)

SULAUTUMISEEN / JAKAUTUMISEEN LIITTYVÄ HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS
Sulautumisessa / jakautumisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä.
Päivämäärä
Allekirjoitukset nimenselvennyksin (kunkin sulautumiseen / jakautumiseen osallistuvan yhtiön kaikki hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajat, tytäryhtiösulautumisessa yksi vastaanottavan yhtiön hallituksen jäsen / toimitusjohtaja)

SULAUTUMISEEN/JAKAUTUMISEEN LIITTYVÄ HYVÄKSYTYN TILINTARKASTAJAN TODISTUS JA LAUSUNTO (vain jakautumisissa ja vastikkeellisissa sulautumisissa)
Vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkittävästä määrästä ja sulautumis-/jakautumissuunnitelman osakeyhtiölain 16/17:3.2 kohdan 9 mukainen selvitys on oikea.
Päivämäärä
Allekirjoitus nimenselvennyksin

**SULAUTUMISESTA / JAKAUTUMISESTA AIHEUTUVAT MUUTOKSET
VASTAANOTTAVASSA/OSITTAIN JAKAUTUVASSA YHTIÖSSÄ**
(ilmoitetaan vasta täytäntöönpanovaiheessa)

Osakkeet ja osakepääoma

Annetaan uusia osakkeita (määrät lajeittain)

Annetaan yhtiön hallussa olevia osakkeita (määrät lajeittain)

Osakepääoman korotusmäärä

Päätöspäivämäärä

Osakkeiden lukumäärä ja osakepääoma annin / korotuksen jälkeen

Osakepääoma

Osakkeiden lukumäärä (lajeittain)

Osakkeen nimellisarvo (jos muuttunut)

Yhtiöjärjestyksestä on muutettu _____ (päivämäärä)

Muut muutokset

**Kun sulautumisessa vastikkeen antaja on muu kuin vastaanottava yhtiö,
tekee tämä yhtiö oman ilmoituksen sulautumisen aiheuttamista muutoksista.**

IV VAIHE, LOPPUTILITYS

Sulautuneet yhtiöt tai jakautunut yhtiö ilmoittavat lopputilityksen suoraan kaupparekisterin tilinpäätösyksikköön (PL 1150, 00101 Helsinki) esimerkiksi tilinpäätöslomaketta käyttäen. Lopputilitys ilmoitetaan 2 kk:n kuluessa sen vahvistamisesta.

RAUKEAMINEN

Ilmoitetaan sulautuminen / jakautuminen rauenneeksi

OHJEITA SULAUTUMIS- JA JAKAUTUMISILMOITUKSEEN

Liitelomakkeen 16 lisäksi täytetään myös lomake Y4. Ohjeita ei liitetä ilmoitukseen.

Sulautuminen ja jakautuminen etenevät vaiheittain. Ne sisältävät neljä eri ilmoitusvaihetta. Ilmoituslomakkeelle tulee täyttää sen vaiheen tiedot, joka nyt ilmoitetaan rekisteröitäväksi.

Vaiheet I ja II voidaan ilmoittaa myös yhtä aikaa. Toiminimi -kohtaan täytetään sulautumiseen/ jakautumiseen osallisten yhtiöiden nimet.

Huomioikaa kunkin vaiheen kohdalla mainitut määräajat. Mikäli määräaika ylittyy, sulautuminen/ jakautuminen raukeaa eikä sitä enää voida jatkaa.

TOIMINIMI

Tässä ilmoitetaan aina, joka vaiheessa, sulautumiseen tai jakautumiseen osallisten yhtiöiden toiminimet. Kuulutushakemusvaiheessa kuitenkin vain sen yhtiön/niiden yhtiöiden toiminimet, jotka hakevat kuulutusta. Mikäli suunnitelma sisältää vastaanottavan yhtiön nimenmuutoksen tai sille otetaan aputoiminimiä, ne ilmoitetaan suunnitelmavaiheessa lomakkeella Y4.

Kombinaatiosulautumisessa tai jakautumisessa perustettavien yhtiöiden rinnakkais- ja aputoiminimet ilmoitetaan suunnitelmavaiheessa kohdassa I VAIHE, SUUNNITELMA.

I VAIHE, SUUNNITELMA

Ilmoitus on sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yhteinen ilmoitus, jonka allekirjoittavat kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja. Tytäryhtiösulautumisessa ilmoituksen tekee vastaanottava yhtiö, jakautumisessa jakautuva yhtiö. Mikäli jakautuminen tapahtuu jo olemassa olevaan, rekisteröityyn yhtiöön, myös tämä yhtiö on ilmoituksen tekijänä. Allekirjoitukset tulevat Y4 -lomakkeelle.

Suunnitelman sisältö on määritelty osakeyhtiölaissa.

Suunniteltu täytäntöönpanopäivä, ts. päivä, jolloin sulautuminen/jakautuminen toteutuu, on ohjeellinen. Se on päivä, johon pyritään, mutta sulautumisen/jakautumisen kannalta ei ole ratkaisevaa, vaikkei se toteutuisikaan. Myöhemmin täytäntöönpanoa ilmoitettaessa voidaan ilmoittaa myös muu toivottu rekisteröintiajankohta (III VAIHE, TÄYTÄNTÖÖNPANO).

Suunnitelmavaiheessa ilmoitukseen liitetään sulautumis-/jakautumissuunnitelma.

Mikäli kyseessä on kombinaatiosulautuminen tai jakautuminen samalla perustettaviin uusiin yhtiöihin/yhtiöön, on suunnitelma oheistettava alkuperäisenä.

Lisäksi tässä vaiheessa toimitetaan hyväksytyin tilintarkastajan lausunto vastikkeen määrästä sekä perusteista ja/tai vastaanottavan yhtiön velkojen maksun vaarantumisesta.

II VAIHE, KUULUTUSHAKEMUS

Kuulutusta hakevat jakautuva yhtiö ja kukin sulautuva yhtiö. Myös vastaanottava yhtiö hakee kuulutusta, mikäli sulautumisen/jakautuminen hyväksytyin tilintarkastajan lausunnon mukaan vaarantaa sen velkojen maksun. Ilmoittakaa kuulutusta hakevan yhtiön/yhtiöiden nimet lomakkeen alussa kohdassa TOIMINIMI.

Kuulutushakemukseen ei tarvita mitään liitteitä. Kuulutushakemuksen perusteella PRH toimittaa kuulutuksen julkaistavaksi virallisessa lehdessä.

III VAIHE, TÄYTÄNTÖÖNPANO

Sulautumis-/jakautumispäätökset oheistetaan tässä vaiheessa. Päätökset on tehtävä 4 kk:n kuluessa suunnitelman rekisteröinnistä tai sulautuminen/jakautuminen raukeaa.

Ilmoitus täytäntöönpanosta on tehtävä 6 kk:n kuluessa päätöksistä. Sulautuminen/jakautuminen raukeaa niin ikään, jollei myös tätä määräaika ole noudatettu. Huom! siis kaksi eri määräaika.

Yhtiöt tekevät yhteisen ilmoituksen täytäntöönpanosta. Tytäryhtiösulautumisessa ilmoituksen tekee kuitenkin vain vastaanottava yhtiö, jakautumisessa jakautuva yhtiö. Ilmoitus allekirjoitetaan

lomakkeelle Y4.

Uusien yhtiöiden osalta täytetään myös perustamisilmoituslomakkeet Y1 ja liitelomakkeet 1.

Ilmoittakaa päivämäärä, jolloin toivotte täytäntöönpanon merkittäväksi rekisteriin. Tämä voi olla alkuperäinen, suunnitelmassa mainittu päivä tai myöskin joku muu yhtiöille sopiva päivä.

Mikäli jakautuvalla yhtiöllä tai useammalla kuin yhdellä sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä on voimassa olevia YRITYSKIINNITYKSIÄ, täytäntöönpanoa ei voida rekisteröidä, ennen kuin yhtiö/yhtiöt ja kiinnityksenhaltijat ovat huolehtineet kiinnitysten järjestelystä.

Täytäntöönpanovaiheessa allekirjoitetaan myös TODISTUS KUULUTUKSEN TIEDOKSIANNOSTA VELKOJILLE. Kuulutus on annettu kirjallisesti tiedoksi osakeyhtiölain säätämässä määräajassa kaikille niille kuulutetun yhtiön velkojille, joiden saatava on syntynyt ennen sulautumis-/jakautumissuunnitelman rekisteröintiä. Ilmoitukset on ollut lähetettävä viimeistään 1 kk ennen kuulutuksesta ilmenevää määräpäivää.

Mikäli kuulutetulla yhtiöllä ei ole lainkaan ko. velkoja, laittakaa rasti asianomaiseen kohtaan.

Tässä vaiheessa allekirjoitetaan aina, kaikissa tapauksissa, HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS lain säännösten noudattamisesta.

Vain jakautumisissa ja vastikkeellisissa sulautumisissa allekirjoitetaan myös HYVÄKSYTYN TILINTARKASTAJAN TODISTUS JA LAUSUNTO vastaanottavalle yhtiölle siirtyvän omaisuuden arvostuksesta.

Sulautumis-/jakautumissuunnitelman perusteella täytäntöönpanovaiheessa toteutettavat MUUTOKSET VASTAANOTTAVAS-
SA/OSITTAIN JAKAUTUVASSA YHTIÖSSÄ ilmoitetaan sivulla 3.

IV VAIHE, LOPPUTILITYS

Lopputilitystä ei tehdä tällä liitelomakkeella 16 eikä lomakkeella Y4, vaan tilinpäätöslomakkeella suoraan tilinpäätösyksikköön.

RAUKEAMINEN

Sulautumisen/jakautumisen raukeaminen on ilmoitettava viipymättä rekisteröitäväksi. Yhtiöt voivat missä vaiheessa tahansa ennen täytäntöönpanoa päättää luopua sulautumisesta/jakautumisesta ja ilmoittaa sen rauenneeksi. Myös mikäli jonkin vaiheen määräajat ovat ylittyneet, ei sulautumista/jakautumista voida jatkaa, vaan se tulee ilmoittaa rauenneeksi. Tämän ilmoituksen myötä suunnitelma poistuu rekisteristä.

KUITTI ILMOITUKSEN KÄSITTELYMAKSUSTA ON LIITETTÄVÄ ILMOITUKSEEN

Käsittelymaksu maksetaan ennen ilmoituksen jättämistä. Maksun voi maksaa omalta tietokoneelta tai pankkiautomaatilla. Myös tilisiirtolomaketta voi käyttää.

Maksu maksetaan jollekin seuraavista tileistä:

Pohjola Pankki Oyj FI35 5000 0120 3783 43 OKOYFIHH

Nordea Pankki Suomi Oyj FI07 1660 3000 1119 58 NDEAFIHH

Danske Bank Oyj FI72 8000 1300 0499 22 DABAFIHH

Jos pankkijärjestelmä ei hyväksy IBAN-tilinumeroa, niin numerosarjasta jätetään pois neljä ensimmäistä merkkiä eli FI ja kaksi numeroa. Saajaksi merkitään Patentti- ja rekisterihallitus, kaupparekisteri ja viitetietona mainitaan mihin ilmoitukseen maksu liittyy (sulautuminen/jakautuminen, toiminimi ja Y-tunnus). Kuitti maksusta liitetään ilmoitukseen. Se voi olla maksuautomaatilta saatu kuitti, tulos- te omalta kirjoittimelta, kopio tiliotteesta tai maksajan kappale tilisiirtolomakkeesta.

Jos ilmoitus jätetään Patentti- ja rekisterihallituksen asiakaspalveluun, Arkadiankatu 6, 00100 Helsinki, voi ilmoituksen maksaa myös käteisellä rahalla, pankkikortilla, Visa-, Visa Electron, OK-, Eurocard-, Mastercard-, Diners Club- tai American Express -luottokorteilla.

Lisäohjeita käsittelymaksusta ja ilmoitusmenettelystä: www.prh.fi .